

Helmikuun vallankumous

HELMIKUUN viimeisinä päivinä v. 1917 kukistui itsevaltiut Venäjällä. (Uuden ajanlaskun mukaan maaliskuun 12 pnä).

Saatuaan v. 1905 verivirtoihin ja vankilakidutuksiin tukahdetuksi proletariaatin ensimmäisen vallankumouksellisen nousun, oli tsaarivalta ohranoinen, santarmeineinen ja kenraaleineen heltiämättä muurannut kidutuksilla ja hirsipuilla pönkitettyä patoa estämään proletariaatin uutta nousua. Mutta helmikuun loppupäiviin mennessä oli Nikolai Verisen apurien, Stolypinin ja kumpp. kaulahuivipolitiikka näytellyt osansa loppuun. Valtavalla voimalla pyyhkäsi uusi vallankumousaalto tietään itsevaltiuden tukipylväät.

Kolmatta vuotta kestänyt maailmansota oli kurjistanut työtätekeväin aseman äärimmilleen. Miljoonat sotilaat olivat kyllästyneet siihen, että heitä laumottain ajettiin saksalaisten kivääri-, kuularuisku- ja tykkitulusta vastaan, jopa vailla kunnollista johtoa ja aseistusta.

Toisaalta englantilais-ranskalainen imperialismi vaati yhä uusia veriultraja Venäjän työtätekevältä väestöltä. Ja kun se näki, että Nikolai, peläten uhkaavaa kansannousua, osoitti halua taipua yksityisrauhaan Saksan kanssa, alkoi sekin ajatella hallitsijan vaihdosta. Sekä ulkomainen imperialismi että osa Venäjän porvaristosta piti edullisempänä antaa osan tsaristisesta padosta purkautua, saadakseen perinpohjaisemman vallankumousliikkeen lykkääntymään ja kansan innostumaan sodan jat-

kamiseen. Se pyrki siirtämään vallan Venäjän porvariston käsiin ja syrjäyttämään itsevaltiuden törkeät muodot. Siksi saattoi helmikuun vallankumous tapahtua verrattain vähällä verenvuodatuksella. Proletariaatin päättävä ja nopea rynnistys ikäänkuin tyrmistytti itsevaltiuden kannattajat. Venäläiset gutskovit ja miljukovit sekä heidän entente-isäntänsä nimittivätkin helmikuun vallankumousta "loistavaksi" ja "kunniaakkaaksi", haluten siten nostaa arvoaan kansan silmissä ja ollen tyytyväisiä kun tuo vallankumouksen ensi etappi antoi vallan juuri heidän käsiinsä.

Pitemmälle ei vallankumous Venäjän porvariston ja heidän apuriensa menshevikien ja es-errien vaatimusten mukaan saanut mennä. He tahtoivat pysäyttää vallankumouksen sille asteelle, jonka se vallankumouksellisen proletariaatin nousun ensi rynnäköllä oli saavuttanut. Sillä porvaristo oli miehittänyt väliaikaisen hallituksen. Ententeimperialismi oli myöskin saavuttanut tarkoituksensa. Väliaikainen hallitus totteli sen ohjeita, pyrkien nostattamaan kansassa sota-innostusta ja uudelleen järjestämään taistelun rintamilla. Proletariaatti, joka vaati leipää, vapautta ja rauhaa, oli saatava tyytymään tyhjiin lupuksiin ja siihen, että tsaarivalta oli kukistettu — tsaari toistaiseksi syrjäytetty vallasta. Ja talonpoikia pyrittiin tyydyttämään toiveilla, että joskus kokoonkutsuttava perustava kokous saattaisi jakaa talonpojille suurtilojen maita.

Se oli Venäjän porvariston, menshevikien ja es-errien sekä heidän isäntänsä entente-imperialismin pyrkimys. Mutta Venäjän proletariaatti ja talonpoikaisto muisti v. 1905 saamansa opeukset. Ja sen johtajana esiintyi nyt bolshevistinen puolue, leniniläisen proletariaatin taistelupuolue, jota porvaristo ei saanut harhaan viedyksi. Saatuaan ensimmäiset tiedot helmikuun vallankumouksesta Sveitsiin, jossa silloin asui, kirjoitti puolueen johtaja tov. Lenin ahkerasti kirjeitä puolueen Venäjällä toimiville jäsenille, antaen ohjeita ja arvostellen vallankumoustopahtumia. *) Jo ensimmäisessä kirjeessään "kaukaa" — Sveitsistä — määritteli tov. Lenin sinne saapuneiden niukkojen sähkösanomatietojen perusteella täysin oikein ne kolme poliittista perusvoimaa, jotka silloin esiintyivät Venäjällä: 1) tsaristisen itsevaltiuden kannattajina maaorjuuskauden suurtalalliset, vanha virkamiehistö ja kenraalit; 2) Venäjän lokakuulais-kadettilainen porvaristo ja tilanomistajat, joiden vana vedessä uivat pikkuporvarilliset ainekset; 3) Työläisten ja Sotilaitten Edustajain Neuvostot, jotka pyrkivät vetämään mukaansa koko proletariaa-

*) Ensimmäisen kirjeensä kirjoitti tov. Lenin kohta kun sai ensimmäiset tiedot helmikuun vallankumouksesta. Toisen kirjeensä kirjoitti hän Sveitsistä maalisk. 22 pnä, siis 10:n päivän kuluttua helmikuun vallankumouksesta, kolmannen kirjeensä maalisk. 24 pnä, neljännen kirjeensä maalisk. 25 pnä ja viidennen kirjeensä vähää ennen Venäjälle lähtöänsä. Matkalle Leningradiin lähti tov. Lenin Zürichistä, Sveitsistä huhtik. 8 pnä. Nämä kirjeet muodostavat 55 suurikokoista sivua käsittävän kirjan. Ne osoittavat kuinka nopeasti ja yksityiskohtaisesti tov. Lenin kaukaa — Sveitsistä — saattoi määrittellä olosuhteet Venäjällä ja antaa oikeat, tilannetta vastaavat ohjeet.

tin ja köyhemmän kansan joukot. Hän osoitti kuinka sodan koko maailmassa aiheuttama kriisi oli heikontanut hallituskoneistoa ja koko vanhaa järjestelmää Venäjällä, kuinka porvaristo, joka oli riippuvainen Englannin ja Ranskan pankkiireista, tahtoi juoksuttaa uutta verta heikontuneen valtiokoneiston suoniin. Siinä mielessä porvaristo esitteli kansanvaltaisia fraaseja ja jakeli lupauksia, samalla pyrkien palauttamaan saranoiltaan nyrjähtäneen virkavallan mahdin entiselleen sekä rintamalla että selkäpuolella. Se nosti hälytyksen, kuinka "äärimmäiset ainekset" tahtovat synnyttää anarkiaa, vaatimalla virkavallan ja valtiokoneiston perinpohjaista särkemistä — uuden työläisten ja talonpoikain vallan elimien luomista tilalle. Ja sitä virttä kaiuttivat ulkomailla kaikki porvarien sanomalehdet.

Kirjeissään paljasti tov. Lenin menshevikien ja es-errien koko petollisuuden ja osuuden imperialismin apureina, heidän horjuvaisuutensa työläisten ja porvarien pyrkimysten välillä, joka lopullisesti ei voinut muodostua muuksi kuin työläisten pettämiseksi ja porvariston avustamiseksi vallan lujittamisessa jälleen kapitalismin käsiin.

Tov. Lenin osoitti kuinka Venäjän porvariston edut olivat liimaantuneet yhteen entente-imperialismin etujen kanssa. Ne vaativat sodan jatkamista, mikä puolestaan merkitsisi vallankumouksen kaikkien saavutusten menettämistä, virka- ja sotilasmahdin uudelleen lujittamista ja itsevaltiuteen takaisin palaamista. Heti ensimmäisessä kirjeessään selitti tov. Lenin, että todellinen taistelu vapauden puolesta ja ja tsaarin itsevaltiutta vastaan vaatii työtätekevää väestöä kieltämään kannatuksensa väliaikaiselta hallitukselta, a s e i s t a m a a n p r o l e t a r i a a t i n, l u j i t t a m a a n, l a a j e n t a m a a n, k e -

hittämään Työväen ja Sotilaitten Edustajain Neuvoston voimia, merkitystä ja osuutta. Sillä se oli ainoana takeena leivästä, vapaudesta ja rauhasta työtätekeville.

Proletariaatin puolueen johtajan, тов Leninin palaaminen Sveitsistä Venäjälle ei käynyt niin mutkattomasti kuin menshevikipuolueen ulkomailla olleiden johtajain. Тов Leninin täytyi viipyä ulkomailla vielä pitkän aikaa helmikuun vallankumouksen jälkeen, sillä imperialismi ei pitänyt hänen Venäjälle pääsyään suotavana. Sveitsistä käsin oli perin vaikea johtaa puolueen toimintaa Venäjällä, ehtiä antamaan ohjeita aikanaan. Siksi koetti тов Lenin mahdollisimman pian päästä palaamaan Venäjälle.

Mutta myöhästyneetkin ohjeet olivat tärkeitä. Niinpä тов Lenin, saatuaan tietää kuinka Työväen ja Sotilaitten Neuvosto Leningradista (menshevikihän siinä silloin olivat enemmistönä) oli tehnyt sopimuksen Väliaikaisen hallituksen tukemisesta ehdolla, että Työväen ja Sotilaitten Edustajain Neuvosto muodostaa erikoisen komitean tarkastamaan väliaikaisen hallituksen toimintaa, yhä uudelleen painosti ettei proletariaatti voi kannattaa entisiin oloihin pyrkivää sotahallitusta. Samalla hän selitti, että tuollaisella Työväen ja Sotilaitten Edustajain Neuvoston asettamalla, Väliaikaista hallitusta tarkastavalla komitealla ei ole mitään merkitystä, jos se ottaa tehtävänsä parlamentaariselta kannalta. Sellaisen ehdon asettaminen oli vain menshevikien yritys vetää nenästä työläisiä. Todelliset takeet Väliaikaisen hallituksen toiminnan kontrolloeraamiselle antoi

vain työläisten miliisi ja työläisten yleinen aseistaminen.

Viidennessä kirjeessään, joka oli kirjoitettu hänen Sveitsistä lähtönsä edellä, тов Lenin antoi täsmälliset ohjeet, että oli pyrittävä kokonaan riistämään valta Gutshkovin, Lvovin, Miljukovin ja Kerenskin käsistä Työväen ja Talonpoikain Edustajain Neuvostolle, oli lyötävä hajalle porvarillinen valtiokoneisto sekä luotava työväen ja talonpoikain oma hallitus ja sen mukainen hallituskoneisto. Sillä ainoastaan sellainen hallitus saattoi irroittaa maan sodasta. Ainoastaan työväen ja talonpoikain yhteinen valta voi vapauttaa työtätekevät porvariston orjuutuksesta, panemalla toimeen proletariaatin ja talonpoikaiston vallankumouksellisdemokraattisen diktatuurin. Vain sellainen hallitus voi toteuttaa maareformin, julistaa yleisen työvelvollisuuden, ottaa tuotantolaitokset todellisen kontrollin alaisiksi. Sen saavuttamiseksi on viipymättömänä tehtävänä maaseudun palkkatyöläisten ja köypälistön neuvostojen järjestäminen kyliin.

Ne olivat bolshevikipuolueen toimintaohjeet. Ja kaikista porvariston ja sen lakeijain vastaan ponnisteluista huolimatta niitä vähitellen saatiin toteutettua. Siten luotiin pysyvää pohjaa tulevalle Lokakuulle, siirtymiselle vallankumouksen ensi etapista — helmikuun vallankumouksesta — sen toiseen etappiin Lokakuun vallankumoukseen, joka lopullisesti antoi valan työläisille ja talonpojille ja pystyi pitämään vallan imperialismiin ja sen apurien kaikista ponnisteluista huolimatta.

K. M. E v ä.

Kommuunin muisto

MAALISKUUN 18 päivänä vietettiin **Parisin Kommuunin** julistamisen 54:tta vuosipäivää. Julkaisemme tässä toveri Leninin kirjoituksen "Kommuunin muistot", joka on kirjoitettu huhtikuussa v. 1911 ja jossa lyhyesti esitetään Kommuunin tärkeimmät opetukset.

"On kulunut neljäkymmentä vuotta Pariisin Kommuunin julistamisesta. Vakiintuneen tavan mukaan on Ranskan proletariaatti juhla kokouksin ja mielenosoituksin kunnioittanut vuoden 1871 maaliskuun 18 päivän vallankumouksen toimihenkilöiden muistoa; ja toukokuun lopulla se taas kantaa seppeleitä ammuttujen kommunaardien, kaamean "toukokuun viikon" uhrien haudoille, ja heidän haudoillaan jälleen vannoo hellittämättä taistelevansa aina heidän aatteidensa täydelliseen voittoon saakka, heidän jälkeensä jättämän asian täydelleen toteutumiseen saakka.

Miksi proletariaatti, ei ainoastaan Ranskan, vaan koko maailman proletariaatti kunnioittaa Parisin Kommuunin toimihenkilöitä edeltäjinään ja mikä on Kommuunin perintö?

Kommuuni syntyi vaistovarasesti, sitä ei kukaan tietoisesti ja suunnitelmallisesti valmistellut. Epäonnistunut sota Saksaa vastaan, kärsimykset piirityksen aikana, työttömyys proletariaatin keskuudessa ja rappeutuminen pikkuporvariston keskuudessa; joukkojen suuttumus yläluokkiin ja sotapäällystään, joka osoitti olevansa aivan kelvoton, kapinallinen kiehunta työväenluokan keskuudessa, joka oli tyytymätön asemaansa ja pyrki toisenlaiseen yhteiskunnalliseen järjestelmään; Kansalliskokouksen taantumuksellinen kokoonpano, mikä sai pelkäämään ta-

savallan kohtalon puolesta — kaikki tämä ja paljon muuta oli yhtynyt työntämään Parisin väestöä maaliskuun 18 päivän vallankumoukseen, joka odotta-matta siirsi vallan kansalliskaartin käsiin, työväenluokan ja siihen liittyneen pikkuporvariston käsiin.

Se oli tapaus, jollaista historiassa ei oltu ennen nähty. Siihen asti oli vaittavallisesti ollut kartanoherrojen ja kapitalistien käsissä, s.o. heidän uskottujensa käsissä, jotka muodostivat niin kutsutun hallituksen. Maaliskuun 18 päivän vallankumouksen jälkeen, kun herra Thiersin hallitus pakeni Parisista sotajoukkoineen, poliiseineen ja virkamiehineen, jäi kansa tilanteen herraksi ja valta, siirtyi proletariaatille. Mutta nykyajan yhteiskunnassa pääoman taloudellisesti orjuuttama proletariaatti ei voi hallita poliittisesti ellei se katko kahleitaan, jotka kytkevät sen pääomaan. Ja siksi täytyikin Kommuunin liikkeen kiertämättä saada sosialistinen väritys, s.o. alkaa pyrkiä porvariston herruuden, pääoman herruuden kukistamiseen, nykyisen yhteiskuntajärjestyksen perusteiden murskaamiseen.

Alussa tuo liike oli varsin sekavaa ja epämääräistä. Siihen liittyivät patriootitkin, jotka toivoivat, että Kommuuni uudistaa sodan Saksaa vastaan ja vie sen onnelliseen loppuun. Sitä kannattivat pikkukauppiaatkin, joita uhkasi häviö, jollei tule lykkäystä vekselimaksuihin ja vuokramaksuihin (tuota lykkäystä ei hallitus niille tahtonut antaa, mutta Kommuuni sen sitävastoin antoi). Vihdoin, aluksi olivat sille myötämielisiä porvarilliset tasavaltalaisetkin, jotka pelkäsivät, että taantumuksellinen Kansalliskokous ("maamoukat", villit kartanoherratt)

paiantavat monarkian. Mutta pääosaa tässä liikkeessä näytteli epäilemättä työväki (varsinkin Pariisin käsityöläiset), jonka keskuudessa Toisen Keisarikunnan viimeisinä vuosina oli harjoitettu tehokasta sosialistista propagandaa ja jonka joukosta monet kuuluivat Internationaaleenkin.

Ainoastaan työväki pysyi loppuun saakka uskollisena Kommuunille. Porvarilliset tasavaltalaiset ja pikkuporvarit luopuivat pian siitä: toisia pelotti liikkeen vallankumouksellis-sosialistinen, proletaarinen luonne; toiset luopuivat siitä, kun näkivät, että se on tuomittu ehdottomasti häviämään. Ainoastaan Ranskan proletarit pelottomina ja uupumattomina tukivat omaa hallitustaan, vain he tappelivat ja kuolivat sen puolesta, s.o. työväenluokan vapauttamisasia puolesta, paremman tulevaisuuden puolesta kaikille työtätekeville.

Eilisten liittolaistensa hylkäämänä ja vailla kenenkään tukea täytyi Kommuunin ehdottomasti kärsiä tappio. Ranskan koko porvaristo, kaikki kartanoherrat, pörssipohatat, kaikki suuret ja pienet varkaat, kaikki riistäjät yhtyivät sitä vastaan. Tämä porvarillinen liitto onnistui, Bismarckin tukemana (Bismarck päästi saksalaisten vankeudesta 100,000 ranskalaista sotilasta kukistamaan vallankumouksellista Parisia), nostattamaan pimeät talonpojat ja maaseudun pikkuporvariston Parisin proletariaattia vastaan ja rautarenkaalla piirittämään puolet Parisia (toinen puoli oli Saksan armeijan piirittämä). Eräissä Ranskan suurkaupungeissa (Marseillessa, Lyonissa, Saint-Etienneissä, Dijonissa y.m.) teki työväki niinkään yrityksiä vallan valtaamiseksi, Kommuunin julistamiseksi ja Parisin auttamiseksi, mutta nämä yritykset päättyivät nopeasti tappiolla. Ja Parisi, joka ensimmäisenä oli nostanut

proletaarisen vallankumouksen lipun, jäi omien voimiensa varaan ja oli tuomittu varmaan tuhoon.

Voittoisaan yhteiskunnalliseen vallankumoukseen tarvitaan ainakin kaksi ehtoa: tuotantovoimien korkea kehitys ja proletariaatin valmistuneisuus. Mutta v. 1871 puuttuivat nämä molemmat ehdot. Ranskan kapitalismi oli vielä vähän kehittynyt, ja Ranska oli silloin etupäässä pikkuporvariston (käsityöläisten, talonpoikain, pikkukauppiaiden y.m.) maa. Toisaalta, ei ollut olemassa työväen puoluetta, ei ollut valmistusta eikä pitkäaikaista oppia työväenluokalla, jonka suuret joukot eivät vielä aivan selvästi edes käsittäneet tehtäviään eikä niiden toteuttamiskeinoja. Ei ollut proletariaatin vakavaa poliittista järjestöä, ei laajoja ammatillisia järjestöjä eikä osuuskuntia.

Mutta pääasia, mikä Kommuunilta puuttui, oli aika, vapaus perehtyä asioihin ja ryhtyä ohjelmaansa toteuttamaan. Se ei ollut ennättänyt ryhtyä työhön, kun Versaillesissa istuva hallitus, koko porvariston tukemana, alkoi sotatoimet Parisia vastaan. Ja Kommuunin täytyi ennen kaikkea ajatella itsepuolustusta. Ja aina loppuunsa saakka, mikä tuli toukokun 21—28 päivinä, ei sillä ollut aikaa vakavasti ajatella mitään.

Mutta huolimatta noin epäedullisista oloista, huolimatta elinaikansa lyhydestä, ennätti Kommuuni ryhtyä muuttamaan toimenpiteisiin, jotka riittävät kuvaamaan sen todellisen ajatuksen ja tarkoitusperät. Kommuuni korvasi vakinaisen armeijan, tuon sokean aseisen hallitsevien luokkien käsissä, yleisellä kansan aseistuksella; se julisti kirkon eroitetuksi valtiosta, poisti jumalanpalvelus-budgetin (s.o. valtion palkat pappeille), antoi kansanvalistukselle puhtaasti maallisen luonteen — ja sienen antoi vankan iskun santarmeille papin-kaavuissa. Puhtaasti sosiaalisella alal-

la ennätti se tehdä vähän, mutta tuo vähäinen kumminkin riittävän räikeästi paljastaa sen luonteen kansanhallituksena, työväenhallituksena; kiellettiin yötyö leipomoissa; kumottiin sakkojärjestelmä, tuo työväen laillistettu ryöstämisyjärjestelmä; viindoin julaittiin kuuluisa asetus, jonka mukaan kaikki entisten isäntiensä jättämät tai seisottamat tehtaat ja pajat annettiin työläisartelleille, jotta tuotanto jälleen pantaisiin käyntiin. Ja ikäänkuin alleviivatakseen todella demokraattisen, proletaarisen hallituksen luonnettaan Kommuuni päätti, että yhdenkään virkamiehen ja hallituksen jäsenen palkka ei saa ylittää työmiehen normaali-palkkaa eikä missään tapauksessa saa olla korkeampi kuin 6,000 frangia vuodessa (alle 200 rpl. kuukaudessa).

Kaikki nämä seikat puhuivat kyllin selvästi siitä, että Kommuuni on kuoleman uhkana vanhalle maailmalle, joka perustuu orjuudelle ja riistolle. Siksi ei porvarillinen yhteiskunta voinut nukkua rauhassa niin kauan kuin Parisin kaupunginhallinnon yläpuolella liehui proletariaatin punainen lippu. Ja kun järjestetty hallituksen voima onnistui vihdoin saamaan voiton huonosti järjestetystä vallankumouksen voimasta, panivat saksalaisten lyömät, mutta voitettuja maalaisiaan vastaan urioolliset bonapartelaiset kenraalit, nuo Ranskan Rennenkampfit ja Meller-Salomelakit toimeen sellaisen verilöylyn, ettei Pariisi vielä ollut moista nähnyt. Pétomainen sotaväki tappoi noin 30,000 parisi-laista, noin 45,000 vangittiin ja monet niistä sitten teloitettiin, tuhansia pantiin pakkotyöhön ja karkoitettiin maanpakoon. Yhteensä menetti Pariisi noin 100,000 poikaansa, niiden joukossa kaikkien ammattien parhaat työmiehet.

Porvaristo oli tyytyväinen. "Nyt on sosialismista tehty loppu pitkiksi ajoiksi!" lausui sen johtaja, verenhimoinen

kääpiö Thiers verilöylyn jälkeen, jonka hän kenraaleineen oli antanut Parisin proletariaatille. Mutta suotta raakuivat nuo porvarilliset varikset. Noin kuusi vuotta Kommuunin kukistamisen jälkeen, kun vielä monet sen taistelijoista viruivat vankiloissa tai olivat maanpaossa, alkoi Ranskassa jo uusi työväenliike. Uusi sosialistipolvi, edeltäjänsä kokemusten rikastuttamana, mutta ei lainkaan heidän tappionsa lannistamana, tarttui lippuun, joka oli pudonnut Kommuunin taistelijain käsistä, ja kantoi sitä luottamuksella ja rohkeasti eteenpäin huutaen: "eläköön yhteiskunnallinen vallankumous! eläköön Kommuuni!" Ja vielä parin kolmen vuoden kuluttua uusi työväenpuolue ja sen maassa harjoittama agitatio pakoitti hallitsevat luokat päästämään vapauteen vangitut kommunaarit, jotka vielä olivat hallituksen käsissä.

Kommuunin taistelijain muistoa ei kunnioita ainoastaan Ranskan työväki, vaan myöskin koko maailman proletariaatti. Sillä Kommuuni ei taistellut minkään paikallisen tai ahtaan-kansallisen tehtävän puolesta, vaan koko työvätekevän ihmiskunnan, kaikkien poljettujen ja häväistyjen vapautuksen puolesta. Etumaisena taistelijana yhteiskunnallisen vallankumouksen puolesta sai Kommuuni myötätunnon puolelleen kaikkialla, missä proletariaatti kärsii ja taistelee. Kommuunin elämän ja kuoleman kuva, työväenhallituksen näkeminen, työväenhallituksen, joka valtasi ja piti yli kaksi kuukautta käsissään maailman pääkaupungin, proletariaatin sankarillisen taistelun ja sen kärsimysten näky tappion jälkeen — kaikki tämä nosti miljoonain työläisten mielialaa, herätti heidän toiveensa ja johti heidän sympatiansa sosialismin puolelle. Parisin tykkien jylinä herätti syvää unta nukkuvat proletariaatin ta-

Työväenvakuutus Neuvosto-Karjalassa

ERÄS tärkeimpiä kapitalistimaiden työväen taistelun ohjelmavaatimuksia on ollut työväen eli sosiaalivakuutuksen toteuttaminen. Vuosikymmeniä sitä ovat työväenjoukot vaatineet siellä, mutta missään sitä ei ole käytännössä toteutettu koko laajuudessaan, ja vain jotkut alat, kuten tapaturmavakuutus ovat yleisemmin toteutuneet. Suomessa työväenvakuutus on työväen ohjelmavaatimuksena ollut vuosikymmeniä, ja se vieläkin odottaa ratkaisuaan. Vanhemmat toverit muistavat, miten ensimmäisten vaalitaistelujen jälkeen eduskuntauudistuksen saatua v. 1907 ja sitä seuraavina vuosina, työväen vanhuus- ja työkyvyttömyysvakuutuksesta käytiin kiivasta taistelua. "Rahat riistäjien pussista", oli työväen vaalihuutona. Porvaristo yhtenä rintamana vastusti vakuutuksen toimeenpanoa kunnollisessa ja tyydyttävässä muodossa, sillä se ei tahtonut työväen riistämisen määrää vakuutuksen kustantamiseksi vähentää. Ja toteuttamatta tämä uudistus Suomessa on vielä nytkin.

Miten tämä vaikea ja suuri yhteiskunnallinen uudistus, suunnattomista vaikeuksista huolimatta, sodan ja hävitysten jäljistä riippumatta, on voitu saattaa safamaan, kun asiaan on käynyt työväen oma hallitus, osoittaa yleisen sosiaalivakuutuksen toteuttaminen Neuvostojen liitossa ja erikoisesti Neuvosto-Karjalassa.

Kun lokakuun vallankumous oli saatanut työväen valtaan, oli neuvostohallituksen ensimmäisiä tehtäviä yleisen työväen vakuutuksen julistaminen. Kaikista vaikeuksista huolimatta, on siitä kiinni pidetty, ja sen toteuttamiseksi tehty työtä. Työväen vakuutuksen periaate, joka alussa oli julistettu, muutettiin sotakommunismiin vuosina 1919 ja 1920 yleiseksi yhteiskunnalliseksi luoloksi, ja vasta 1921, jolloin pantiin alulle n.s. uusi talouspolitiikka, kun myös yksityisten työnantajien toiminta tehtiin luvalliseksi, palattiin sosiaalisen vakuutuksen periaatteeseen. Kansankomisarien neuvoston päätöksellä 15 p. marraskuuta 1921, palkkatyössä olevien sosiaalisesta vakuutuksesta, pantiin varsinaisesti nykyinen kaikkialla neuvostovaltain liitossa oleva työväenvakuutuksen perusta. Tämän päätöksen säädökset sekä työlain (työkoodeksin) määräykset vuodelta 1922 sekä niitä täydentävät dekreetit ja määräykset säännöstelevät Neuvostoliiton kaikissa osissa yhdenmukaisesti toteutetun työväenvakuutuksen.

Esitämme seuraavassa tämän vakuutuksen yleispiirteet, sekä erityisesti sen järjestämisen Karjalassa, valaisten sitä tilastoluvuilla, jotka osoittavat nykyisin saavutettuja tuloksia. Tällä esityksellä ei ole tarkoituksena, eikä se suppeutensa vuoksi voikaan antaa työväelle käytännöllisiä ohjeita työväenvakuutuksen eri kysymyksissä.

kapajuisimmat kerrokset ja antoi kaikkialla sysäyksen vallankumouksellisen sosialistisen propagandan voimistumiseen. Siksi ei Kommuunin asia ole kuoliut; se elää vielä jokaisessa meistä.

Kommuunin asia on yhteiskunnallisen vallankumouksen asia, työtätekevään täydellisen poliittisen ja taloudellisen vapautumisen asia, koko maailman proletariaatin asia. Ja siinä mielessä se on kuolematon".

Tätä varten on välttämätöntä suomenkielellä ensi tilassa julkaista yksityiskohtainen selostus, tärkeimpine dekreetteineen, ohjeeksi. Seuraavassa vain koetamme antaa yleiskuvan tästä vakuutuksesta, mikä antaisi jonkunmoisen käsityksen tämän suuren yhteiskuntareformin toteuttamisesta Neuvostovallassa.

Sosiaalinen vakuutus Neuvostoliitossa ulottuu kaikkiin henkilöihin, jotka tekevät palkkatyötä. Kaikki työnantajat, oli se valtio, virasto, muu julkinen laitos, osuuskunta sekä yhtiö tai yksityinen yhtiö taikka yksityishenkilö, ovat velvoitetut vakuuttamaan työntekijänsä. Tätä yleistä periaatetta noudattaessa kävi kuitenkin käytännössä vaikeaksi toteuttaa sitä sellaiseen työvoimaan nähden, joka vain väliaikaisesti oli työhön otettu tai toimi vain määrättyinä vuodenaikoina, n.s. sesonkityössä. Tällaisiin työntekijöihin nähden määrättiin v. 1923, että heidät joko työn jatkumisajan tai työiäisten yhteiskunnallisen aseman perusteella, jos he nim. palkkatyöstä eivät saaneet pääasiallista toimeentuloaan, joko ei lainkaan vakuutettu tai voitiin heidät vakuuttaa vain osaksi, esim. vain tapaturman tai sairauden varalta. Tämä poikkeus koskee Karjalassa pääasiassa metsänhakkua- ja uittotyöläisiä, jotka toistaiseksi ovat yhteiskunnallisen vakuutuksen ulkopuolella. Vakuutuksen ulottaminen metsätyöläisiin, jotka Karjalassa melkein yksinomaan ovat talonpoikia, joiden pääelinkeinona on maanviljelys, on nykyisin yhteiskunnallisen vakuutuksen huomattavin aukko. Viidennen Karjalan neuvostokokouksen päätöksen perusteella on tämä asia nykyisin valmistelun alaisena, jotta ensi talousvuoden ajalla voitaisiin ryhtyä sitä käytännössä toteuttamaan.

Vakuutettujen luku Karjalassa oli

vuoden 1923 lokakuun 1 päivänä 12,659 henkeä ja samaan aikaan v. 1924 13,134 henkeä. Työnantajien luku, jotka vakuuttivat työntekijänsä, oli vastaavina ajankohtina 324 ja 436. Karjalan viiden vakuutuskassan kesken jakautuivat nämä luvut lokak. 1 p. 1924 seuraavasti:

	Vakuut-taja	Vakuu-tettuja
Keskuskassa Petroskoissa*)	151	6852
Kemin kihlak. kassa	126	3665
Puudosin kihlak. kassa	30	1050
Aunuksen kihlak. kassa	53	644
Poventsan kihlak. kassa	76	923

Yht. 436 13,134

Jos vertaa näitä lukuja palkkatyössä olevien kylläkin vanhentuneihin lukuihin vuodelta 1920, voidaan todeta, että tällaiset henkilöt melkein kaikki ovat vakuutettuina. Vakuuttajien luvun kasvaminen v:n 1923—24 aikana osoittaa, että yksityishenkilöt, jotka käyttävät palkkatyötä, on saatu entistä täydellisemmin täyttämään velvollisuutensa. Työnantaja, joka jättää vakuutusvelvollisuutensa täyttämättä, joutuukin ankaran rangaistuksen, ei vain sakon, vaan vankeusrangaistuksenkin alaiseksi.

Vakuutusmaksu on yksinomaan työnantajan suoritettava, ja sen suuruus riippuu työntekijälle suoritetusta palkasta siten, että työnantajan on palkan lisäksi määräprosentti palkkasummasta maksettava vakuutuslaitokselle. Vakuutusmaksua ei työnantaja saa asettaa työmiehen maksettavaksi, eikä tehdä sen johdosta poistoja hänen palkastaan.

Vakuutusmaksun suuruus vaihtelee työpaikan vaarallisuuden mukaan työläisten terveydelle, jonka mukaan työpaikat on jaettu neljään ryhmään. Va-

*) Siinä ovat vakuutettuina myös Paadeneen ja Uhtuan kihlakunnat.

kuutusmaksu oli alussa kovin suuri, nousten 21 %:sta palkan lisäksi aina 28½:een % kaikkein epäterveellisimmästä työstä, mutta on se v. 1923 alennettu 16 %:sta vähimmän vaarallisessa ja 22 %:iin terveydelle vaarallisimmassa ammatissa. Sitä paitsi erikseen määrätty valtion virastoissa vakuutusmaksu 10 %:iin työpalkan lisäksi ja eräissä valtion rahastamissa teollisuuksissa 16 %:ksi. Joka tapauksessa on vakuutusmaksu huomattavan iso ja on se katsottava varsin raskaaksi taakaksi teollisuudelle ja valtion budjetille. Keskimääräisen työpalkan kohotessa onkin pyritty ja voitukin tätä prosenttia alentaa vähitellen.

Lokakuussa 1923 olivat sosiaalivakuutuksen tulot vakuutusmaksuista Karjalassa 50,692 ruplaa ja syyskuussa vuotta myöhemmin 125,340 ruplaa. Tulojen kasvu ei kyllä todellisuudessa ole näin nopea, sillä syyskuussa nousivat ne normaalista isommaksi rästissä olleiden maksujen suorituksen vuoksi. Mutta säännönmukainen tulosummakin nousi vuoden vaihteessa noin 89,000 ruplaan kuussa. Koko budjettivuodelta 1923—24 olisi tuloja pitänyt kerääntyä 955,280 ruplaa, mutta todellisuudessa niitä maksettiin vain 859,442 ruplaa ja 95,837 ruplaa oli talousvuoden lopulla suorittamattomina rästeinä. Tämä iso rästissä olevien maksujen määrä puolestaan osottaa, että vakuutusmaksujen suorittaminen on työnantajille raskas. Mutta viime vuoteen verraten rästit kuitenkin osottavat vähennyistä, ja todistaa tämä seikka, että vakuutus on saamassa lujan rahallisen pohjan alleen ja vakuutusmaksut ovat vallottaneet niille kuuluvan paikan virastojen ja tuotantolaitosten menoarvioissa. Talousvuotena 1924—25 sosiaalivakuutuksen tulot Karjalassa epäilemättä tulevat nousemaan ainakin 1,100,000 ruplaan.

Nämä vakuutusmaksut kerää, niitä

hoitaa ja niistä suorittaa vakuutetuille tulevat avustukset Neuvostoliiton sosiaalivakuutuslaitos. Karjalan sosiaalivakuutuksen keskushallinto on vakuutuksien johtava elin Karjalan tasavallassa ja se kuuluu osastona koko Neuvostoliiton yhteiseen sosiaalivakuutuslaitokseen. Karjalan sosiaalivakuutuksen keskushallinnon johdon nimittää Karjalan Työasiain kansankomisariaatti ja Karjalan ammattiliittojen neuvosto yhdessä sekä vahvistaa toimeensa lopullisesti Karjalan Kansankomisarien Neuvosto. Tämä hallinto valvoo koko Neuvostoliiton vakuutuslaitokselle yhteisten säännösten mukaisesti sosiaalivakuutuksen toimintaa Karjalassa, sekä soveltaa paikallisten olosuhteiden mukaisesti niiden käytännön Karjalassa. Yleisesti Neuvostovallan koko alueella toteutetusta sosiaalivakuutuksen tyyppistä ei Karjalan sosiaalivakuutus nykyisin eroa, mutta metsätyöläisten vakuutus, joka on suunnittelun alaisena tulee nähtävästi olemaan erikoisuutena, ainakin alussa, sosiaalivakuutuksen alalla Karjalassa.

Vakuutusmaksut, jotka kerätään Karjalassa, käytetään pääosaltaan vakuutuslaitoksen toimintaan Karjalassa. Kymmenen % vakuutusmaksuista suoritetaan kuitenkin koko Neuvostoliitolle yhteiseen vara-rahastoon (sinne menee myös 75 % sakkomaksuista, ei ajallaan suoritetuista vakuutusmaksuista) jota paitsi sinne tulisi siirtää myös säännönmukaisesti vakuutuslaitoksen toiminnasta vuoden kuluessa syntynyt ylijäämä. Vara-rahaston tarkoituksena on siinä tapauksessa, että paikalliset vakuutuslaitokset Neuvostoliiton eri osissa eivät kykenisi suorittamaan velvollisuuttaan, avustaa paikallisia laitoksia. Karjalasta viime budjettivuonna tähän vararahastoon siirretty summa nousi 87,014 ruplaan. Karjalan vakuutuslaitoksen hallintomenoihin tuleva osa tuloista oli samana

aikana 51,921 ruplaa ja todellisesti nallintomenot olivat 48,585 ruplaa, eli 5,6 % tulojen summasta. Tämä menoprosentti on epäilemättä isonlainen, ja sitä on pyrittävä jatkuvasti painamaan vähemmäksi. Todennäköisesti on myös saadun kokemuksen nojalla käyvä mahdolliseksi alentaa keskuksessa olevaan vara-rahastoon siirrettävää määrää.

Jällellä oleva osa vakuutuslaitoksen tuloista v. 1923—24 eli 720,500 ruplaa oli käytettävänä ja käytettiin pääosaltaan sosiaalivakuutukseen kuuluvan avustuksen myöntämiseen vakuutetuille ja heidän perheenjäsenilleen Karjalassa.

Sosiaalivakuutuksen myöntämä avustus jakaantuu neljään pääryhmään. Ensimmäiseen kuuluu lyhytaikaisen työkyvyn menetyksen johdosta sekä erinäisissä tapauksissa, kuten syntymän ja hautauksen johdosta annettu tilapäinen avustus. Toiseen ryhmään kuuluu jatkuvan työkyvyn menetyksen johdosta annettu eläkeavustus ja eläkeavustus kuolleen vakuutetun perheen jäsenille. Kolmannen avustuksen muodostaa maksuttoman sairashoidon ja lääkkeiden varaaminen vakuutetuille. Ja neljäntenä on työttömyysvakuutus.

Lyhyesti on selostettava näiden neljän eri avustuslajin tarjoama avustus vakuutetuille.

Jos väliaikainen työkyvyn menetys aiheutuu sairaudesta, suorittaa vakuutuslainsäädännön mukaisesti sairausaikana vakuutetulle täyden palkan, jonka hän työkyvyn menettäessään sai tai joka palkkatähtäimen mukaan hänelle oli suoritettava. Avustuksen suuruutta määrättäessä otetaan huomioon myös mahdollinen luontaispalkka, urakkatyöt, palkkiot y.m., kuitenkin siten, että korkein avustuksen raja on palkkatähtäimen 17:n luokan mukaan vastuunalaiselle työntekijälle suoritettava palkka ylityökuor-

mituksineen. N.s. spesialistipalkkoja, jos ne ylittävät tuon rajan, ei siis oteta huomioon. Tapaturman sattumassa saa vakuutettu saman perusteen mukaan korvausta. Jos vamma on pysyväistä luonnetta, siirtyy hän eläkeoikeutettujen joukkoon ja saa eläkkeen niiden perusteiden mukaan, joiden mukaan eläkkeitä suoritetaan. Sairaudesta johdosta annettiin Karjalassa talousvuonna avustusta kaikkiaan 97,194 sairauspäivältä yhteensä 153,536 ruplaa eli keskimäärin 1 rupla 58 kopeekkaa sairauspäivältä, sekä 3,734 sairauspäivältä tapaturman johdosta 568 ruplaa eli 1 rupla 52 kopeekkaa sairauspäivältä. Keskimäärin tuli siis noin 18 sairauspäivää vakuutettua henkeä kohti. Keskimäärin sai kuukaudessa 743 vakuutettua sairausavustusta ja tapaturmaavustusta 30 henkeä. Tämän lisäksi annettiin vielä 14 tapauksessa avustusta sairaskaranteenin tai sairaanhoidon vuoksi menetetyltä 125 työpäivältä 170 rpl.

Tähän avustusryhmään kuuluu toisena päärajina raskauden- ja lapsensynnytyksen johdosta vakuutetuille annettu avustus. Vakuutettu nainen, joka on raskaana, vapautetaan työstä raskauden aikana 8 viikkoa ennen synnytystä ja 8 viikkoa synnytyksen jälkeen, jos hän tekee ruumiillista työtä ja 6 viikon aikana ennen ja jälkeen synnytyksen, jos hän tekee ei ruumiillista työtä. Tässä tapauksessa he saavat vakuutuslainsäädännön mukaisesti avustuksen, joka vastaa heidän saamaansa palkkaa, jota missään tapauksessa ei saa alentaa. Paitsi tätä raskausavustusta annetaan vakuutuslaitoksesta raskaalle vaimolle kuukausi ennen synnytystä "lapsensyöttäjä", joka määrältään vastaa keskimääräistä kuukausipalkkaa ja nykyisin on Karjalassa määrätty 17 ruplaksi 70 kopeekaksi, sekä ruokinta-apua vastasyntyneelle lapselle kuukausittain neljännes tästä summasta

yhdeksän kuukauden aikana. Ruokinta-apu, joka nykyisin on Karjalassa 4 ruplaa 50 kopeekkaa kuussa, annetaan riippumatta siitä, imettääkö äiti lastansa itse vai ruokkiiko muuten sitä. Lapsen myötäjäiset ja ruokinta-avun on oikeutettu saamaan myös vakuutetun perheenjäsen, s.o. hänen vaimonsa.

Raskausavustusta myönsi Karjalan sosiaalivakuutus viime talousvuonna 16,969 päivältä 17,192 ruplaa eli keskimäärin 1 ruplan 1 kopeekan päivää kohti. Kuukaudessa myönnettiin tällaisia avustuksia keskimäärin 37 hengelle. Vastasyntyneen lapsen myötäjaisiksi annettiin avustus 1,612 lapsensynnyttäjälle, joista 1,370 oli vakuutettujen vaimoja ja 242 välittömästi vakuutettuja naisia. Myönnetty avustussumma oli yhteensä viime vuonna 22,426 ruplaa eli keskimäärin 14 ruplaa lasta kohti. Nytemmin on, kuten mainittu, avustussumma korotettu. Lapsen ruokintaan taas annettiin kuukausiavustuksia 9,579, joista 8,612 vakuutettujen vaimoille ja 96 välittömästi vakuutetuille naisille. Myönnetty avustussumma oli viime talousvuonna yhteensä 37,232 ruplaa.

Vihdoin kuuluu tähän avustusryhmään hautausapu, jota annettiin vakuutetuille kuoleman tapauksen satuessa. Hautausapua annettiin myös vakuutetun perheessä tapahtuneen kuoleman tapauksen johdosta. Hautausavun määrä lasketaan keskimääräisen hautauskustannuksen mukaisesti, mutta ei yli keskimääräisen kuukausipalkan, ja on nykyisin Karjalassa vahvistettu 17 ruplaksi 70 kopeekaksi. Jos kuolleet perheen jäsen on alle 12 vuotias lapsi, maksetaan hautausapua vain puolet määrästä. Viime talousvuonna maksettiin hautausapua Karjalassa 896 tapauksessa, joista 170 vakuutetun ja 726 hänen perheenjäsenensä kuoleman johdosta. Suoritettu koko avustussumma oli 12,740 ruplaa.

Eläkeavustus, jota Karjalan sosiaalivakuutus myöntää, on kahdenlaista, s.o., vakuutetuille, jotka ovat menettäneet työkykynsä, annettu eläke, ja vakuutetun perheenjäsenille annettu eläke. Eläkeoikeutettu on henkilö, joka on menettänyt työkykynsä tapaturman, ammattitautin tai muiden syiden, kuten vanhuuden heikkouden takia. Viime mainituilta vaaditaan, että he ovat tehneet vähintään 8 vuotta pakatyötä. Invaliditetin-asteen mukaan työkykynsä menettäneet jaetaan kuuteen ryhmään, joista eläkeoikeutettuja ovat kolme ensimmäistä ryhmää.

I:n ryhmän invaliideja ovat sellaiset, jotka eivät vain ole menettäneet koko työkykyänsä, vaan lisäksi tarvitsevat vieraan hoitoa. Tällaiset invaliidit saavat eläkkeenään keskimääräisen kuukautisen työpalkan, ja on tällaisen eläkkeen määrä Karjalassa määrätty 21 ruplaksi.

Heidät voidaan myös, ja tulisi ensi sijassa, sijoittaa invaliidikotiin, jollainen Karjalan vakuutuslaitoksella on ent. Syvärin luostarissa.

II:n ryhmän invaliideja ovat sellaiset, jotka ovat menettäneet koko työkykynsä, mutta tulevat toimeen ilman vieraan apua. He saavat $\frac{2}{3}$ täydestä eläkkeestä, nykyisin 14 ruplaa kuussa.

III:n luokan invaliideiksi luetaan ne, jotka eivät enään kykene työhön ammatissaan ja ylipäänsä vakinaiseen työhön, vaan voivat ainoastaan väliaikaisesti tehdä helppoa työtä. Tällaiset invaliidit ovat oikeutetut saamaan $\frac{1}{2}$ eläkkeestä, nykyisin 10 ruplaa 50 kopeekkaa kuussa. Muut kolme invaliidiryhmää, joiden työkyky on joko alentunut siinä määrin, että omassa ammatissaan voivat saada vain alennettua palkalla työtä, tai ovat pakotetut siirtymään toiseen huonommin palkattuun ammattiin tai joiden tuotantokyky on vain jonkun verran alentunut, eivät ole eläkeoikeutettuja. Heille hankitaan yh-

teiskunnallisen huollon välityksellä työtä tai jäsenyys invalidien tuotanto- tai kooperatiiviyhdistyksissä ja kunnes heille tällaista työtä voidaan antaa, saavat he raha-avustusta samoilla perusteilla kuin työttömät.

Erytisessä asemassa olevat tapaturman kautta työssä työkykyynsä menettäneet. Heille maksetaan eläkkeenä, jos kuuluvat invalidien ensimmäiseen luokkaan, täysi työpalkka. Toiseen luokkaan kuuluville maksetaan eläkkeenä kolme neljännestä työpalkasta ja kolmanteen luokkaan kuuluville puoli työpalkasta.

Työnvälitystoimiston on ensitilassa koetettava hankkia tällaisille invalideille heille sopivaa työtä ja laitokset, jotka käyttävät invalideja työssään, saavat erinäisiä erikoisvapauksia.

Oikeutettuja saamaan eläkkeen sosiaalivakuutuslaitokselta perheen elättäjän kuoleman johdosta, ovat lapset aina 16 ikävuoteen saakka, samoin veljet ja sisaret, jos ovat orpoja ja alle 16 v., vaimo, jos hän on työhön kykenemätön, sellaiseksi hänet luetaan myös, jos hänellä on hoidettavanaan alle 8 vuoden vanhoja lapsia, tai ei omaa riittäviä varoja toimeen tullaan, työkyvyttömät isä ja äiti, jos olivat kuolleen elättävänä. Eläkeoikeus alkaa kuitenkin vasta, jos perheellä ei ole riittävää tulolähdettä, tai huollettavien toimeentuloa ei voida muuten turvata (esim. ottamalla lastenkotiin). Eläkkeen määrä on, jos huollettavaksi jää yksi työkyvytön $\frac{1}{3}$, jos kaksi, niin $\frac{1}{2}$ ja jos 3 tai enemmän, niin $\frac{2}{3}$ keskimääräisestä työpalkasta. Karjalassa nykyään voimassa olevat eläkkeet näille ryhmille ovat 7, 10: 50 ja 14 ruplaa kuukaudessa.

Neuvostoliiton eläkevakuutus ei siis perustu siihen periaatteeseen, että vakuutetut vasta oltuaan määrääjän vakuutettuina, voivat saada eläkkeen, joihin heidän puolestaan suoritettavat mak-

sut oikeuttavat, ja pääoman varaamiseen vakuutuslaitoksessa eläkkeen maksamista varten, vaan suoritetaan eläkkeet juoksevista vakuutusmaksuista, ja eläkettä voivat saada kaikki palkkatehtävissä ennen vakuutuslaitoksen perustamistakin olleet, jotka nyt ovat asemassa, joka oikeuttaa heidät saamaan eläkettä. Tästä johtuu, että vakuutuslaitoksesta jo nyt sen alkaessa eläkettä saavia on suhteellisesti paljon. Eläkkeensaajien luku osoittaa sitäpaitsi verrattain suurta kasvua.

Eläkettä saavia työinvalidiä oli:

	1 ryhm.	2 ryhm.	ryhm.	yht.
lokak. 1923	45	438	63	546
huhtik. 1924	56	562	81	699
syysk. 1924	56	633	105	794
1 p. marrask. 1924	55	658	107	820

Eläkettä saavia perheitä taas oli samoin aikoina seuraava määrä:

Perheitä, joissa oli työkyvyttömiä:

lokak. 1923	390	66	91	547
huhtik. 1924	432	100	99	631
syysk. 1924	477	128	119	724
1 p. marrask. 1924	488	137	124	749

Toinenkin huomiota ansaitseva ilmiö eläkkeen saajiin nähden ansaitsee tässä mainitsemista s.o. heidän ryhmityksensä paikkakunnan mukaan, jossa kohden on olemassa tietoja eläkkeensaajien luvusta 1 p. marraskuuta 1924. Jos vertaa näitä lukuja vakuutettujen lukuun lokak. 1 päivänä saadaan suhdeluvut, jotka antavat tilaa vertailulle.

	Eläkkeettä saavia vakuutetuista Invalidid. Perheitä Inv. Perh.			
Keskusvakuutuskassa				
(Petroskoi)	661	653	9,7	9,6
Kemin kihlak. kassa	34	24	0,9	0,6
Puudosin "	44	21	4,2	2,6
Poventsan "	36	15	3,8	1,7
Aunuksen "	45	36	7,0	5,7
Yht.	820	746	6,2	5,7

Tästä näkyy, että suhteettoman suuri osa eläkkeen saajista on Petroskoin keskuskassalla, ja niistä suurin osa, yli tuhat työttömyyseläkettä nauttivaa perhettä, Petroskoin kaupungissa asuvia. Ilmeisesti täällä on eläkettä pääsystä nauttimaan henkilöitä, joilla siihen varsinaisesti ei ole oikeutta. Osin sama ehkä koskee Aunustakin. Tähän seikkaan on kiinitettävä huomiota, sillä nimenomaan eläkkeennauttijain suuren luvun vuoksi ei eläkkeen määrä voi nousta riittävän isoksi.*

Neuvostoliiton mittakaavassa eläkettä nauttivien työ-invalidien ja perheiden luku on vain 4,7 % vakuutettujen määrästä.

Talousvuoden 1923—24 aikana maksettiin työ-invalidille eläkkeenä Karjalassa yhteensä 77,198 ruplaa, perheille 38,646, eläkkeensaajille tai lisäavustuksena 1,773 ruplaa, jota paitsi 12,126 ruplaa käytettiin Svirin invalidikodin kustannuksiin, jossa vuoden lopussa oli 40 hoidokkia. Kaikkiaan käytettiin siis eläkkeisiin 129,743 ruplaa.

Työttömyysvakuutus on yhdistetty työttömyysvakuutuksen hoitavien työpörssien toimintaan. Työttömäksi joutuneen on yleensä neljän viikon aikana työttömäksi tulostaan rekisteröitävä itsensä työpörssissä, muutoin ei hän voi saada oikeutta työttömyysavustukseen. Sitä-

*) Huomautettakoon tässä, että Karjalassa suorastaan valtion varoista sai eläkettä 77 sotainvalidia ja 455 sodassa kaatuneen perhettä, jota paitsi valtion invalidikodissa oli 51 hoidokkia. Henkilöllistä korotettua eläkettä Karjalan valtiovaroista sai erikoisista vallankumouksessa saavutetuista ansioista tai muuten Karjalalle suoritetusta ansiokkaasta palveluksesta 51 henkilöä tai perhettä. Muusta yhteiskunnallisesta huollosta huolehtivat talonpoikain keskinäiset avustuskomiteat maaseudulla ja perustettavina ovat vastaavat apuyhdistykset kaupunkeihin.

paitsi on avustuksen saantiin muitakin ehtoja, m.m. ammatitaidottomalta työttömältä vaaditaan, että hän vähintään vuoden on ollut palkkatyössä, palveluskuntaan kuuluvalta, että hän on ollut työssä 3 vuotta. Etuoikeutettuja työnsaantiin ovat eräissä suhteissa työhön vielä kykenevät invalidit sekä demobilisoidut puna-armeijalaiset. Samoin heille työn puutteessa on myönnettävä avustus. Avustuksen saajat ryhmitetään kahteen osaan. Ensimmäiseen kuuluvat ammattitaitoiset työntekijät, puna-armeijalaiset sekä erikois-sivistyksen omaavat henkisen työn tekijät. Toiseen ryhmään kuuluvat kaikki muut työttömät. Edelliset saavat avustuksena puolet keskimääräisestä työpalkan määrästä paikkakunnalla, jälkimmäiset kolmannen osan siitä. Karjalassa nykyisin voimassa olevat työttömyysavustukset näille molemmille ryhmille ovat 10 ja 7 ruplaa kuussa. Kauemmin kuin puoli vuotta ei työtön ole oikeutettu avustusta saamaan. Työttömien luku tietysti vaihtelee vuoden ajankin mukaan. Karjalassa oli avustusta saavia työttömiä:

	1 ryhmä	2 ryhmä	Yht.
lokak. 1923	6	157	163
maalisk. 1924	38	598	636
elok. 1924	72	312	384
syysk. 1924	88	400	488

Kaikkiaan maksettiin työttömyysavustuksina talousvuoden 1923—24 aikana Karjalassa 36,919 ruplaa.

Neljäs muoto sosiaalista vakuutusta Karjalassa käsittää maksuttoman sairaanhoidon ja lääkkeiden hankkimisen sairaille vakuutetuille ja heidän perheenjäsenilleen. Tätä varten saa jokainen vakuutettu vakuutuslaitokselta todistuksen, joka oikeuttaa tällaisen avun saamiseen. Sairaanhoidon ja lääkkeiden annetaan Karjalan terveydenhoito-kansankomisariaatin ja sen alaisten laitosten, lääkäreiden, sairaalain ja apteekkien

välityksellä. Siellä missä vakuutettujen kannalta sairaan- tai lääkärinhoito, kuten tehdasalueilla, ei ole valtion toimesta riittävästi kehitetty, ottaa vakuutuslaitos puolestaan osaa lääkärin palkkaamiseen tai sairaanhoitolaitoksen kustannuksiin. Vakuutuslaitos puolestaan lähettää sairaan sairaalaan, jos tarvis sitä vaatii, sekä lepokotiin tai erikois-sanatooriin. Toistaiseksi sanatooreja ei Karjalassa ole, vaan on sairaat vakuutuslaitoksen kustannuksella lähetetty muualla Neuvostoliiton alueella oleviin laitoksiin, enimmänsä Krimille, Kaukaasiaan tai Leningradin lähellä oleviin. Vakuutuslaitos on kuitenkin ryhtynyt sanatoorin perustamispuuhin Karjalassa, ja tulee sellainen luultavasti tänä vuonna Petroskoin lähistölle rakennettavaksi. Tuberkuloottisten dispanseeri on jo avattu ja samoin muutamia hammaslääkäri-kabinetteja sekä tehdaspaikoille lastenseimiä.

	Yhteensä	Keskim. vakuut. kohti
Sairaus-, synnytys-, y.m. tilapäinen avustus	249.063 rpl.	20 rpl. 48 k.
Eläkeavustus työttömille ja jälkeenjäänelle	129.744 "	10 " 68 "
Työttömyysavustus	36.919 "	3 " 03 "
Maksuton sairaanhoito ja lääkkeet	214.885 "	17 " 67 "
Yhteensä	630.611 rpl.	51 rpl. 86 k

Vakuutuslaitos osoitti siis menneenä talousvuonna avustusta vakuutetuille summalla, joka on huomattavasti isompi keskinkertaista tehdastyömiehen palkkaa.

Edellä on lyhyesti esitetty Karjalan nykyisen sosiaalivakuutuksen pääpiirteet. Luonnollista on, että tässä uudessa laitoksessa vielä on paljon puutteellisuksia ja epätäydellisyyksiä, joita on pyrittävä korjaamaan. Niinpä on vakuutuslaitoksen kustannukset suhteellisesti isot. Niitä on pyrittävä alentamaan samoinkuin mahdollisesti myös

yhteiseen vararahastoon siirrettävää osaa. Todennäköisesti käy tällöin mahdolliseksi eräissä suhteissa täydentää nykyistä vakuutusta ilman että on tarpeen vakuutusmaksuja nostaa. Päinvastoin voidaan niitä ehkä vieläkin, yleisen palkkatason noustessa, alentaa.

Nykyisin on jo sairaskorvaus jontenkin tyydyttävä, samoin, joskin vähemmässä määrin, työttömyysvakuutus. Eläkevakuutus sen sijaan antaa toivomisen varaa. Siinä kohden pyritään nykyisin eläkeoikeus antamaan määrävuodesta, 60 ikävuodesta lähtien ja kysymys on yksityiskohtaisen valmistelun alaisena.

Myöskin on suunnittelun alaisena eläkkeen suuruuden määrittäminen riippuvaksi vakuutetun palkan suuruudesta, joka tuntuvasti tulee nostamaan sen tasoa. Myöskin vapaan sairaanhoidon järjestäminen enemmän erilleen valtion sairaanhoitolaitoksesta, on keskustelun alaisena, jotta siten voitaisiin sairaanhoidon laatu parantaa. Näitä uudistuksia suunnitellaan koko Neuvostoliiton mittakaavassa. Karjalassa on, kuten edellä on mainittu, vakuutuksen osittainen ulottaminen metsänhaku- ja uittotyöläisiin käsiteltävänä. Sen kautta tulee vakuutettujen luku suuresti kasvamaan. *)

Mutta jo nykyisellään Karjalan vakuutuslaitos osoittaa, että työväen valta kykenee työväen hyväksi suurta aikaansaamaan, kun sen käsiin valta joutuu. Suomessa aikoinaan vaati työväki 360 kultamarkan vuosieläkettä 60 vuotta täyttäneille. Karjalassa korkein eläkemäärä jo nyt on yli neljäsataa kultamarkkaa ja alin työttömyysmaksulle maksettava eläke ei siitä paljon puutu.

*) Sitäpaitsi erikoiseläkkeet erinäisille ryhmille virkailijoita, kuten kansakoulun opettajille, ovat lähellä toteuttamistaan.

Karjalan sairaskuutuksen tapaista vakuutusta ei Suomen työväki ole saanut, ei myös työttömyysvakuutusta. Kapitalistinen hallitus Suomessa, joka on Karjalaa paljon rikkaampi, ei ole kyennyt eikä tahtonut vakuutusta luoda, joka paljoa köyhemmässä Neuvosto-Karjalassa jo on tosiasia. Antakoon tämä ajatuksen aihetta niille työläisille,

jotka vielä epäuskoisesti katsovat työväen valtaan. Tämäkin esimerkki osoittaa heille, mitkä suuret käytännölliset mahdollisuudet avautuvat riistetyille työväenluokalle, kun se vaan ottaa valtiovallan käsiinsä, ja käy sitä riistettyjen hyväksi käyttämään ja sen avulla oloja järjestämään.

E d v. G y l l i n g.

Epäonnistunut esitys „Saksan lokakuusta“

(Jatkoa n:roon 2)

Saksan lokakuu todellisuudessa.

SAKSAN tapaukset eivät toteutuneet meidän toivomustemme mukaisesti. Tuli vallankumouksellisen työväen suuri tappio. Tähän oli syynä osaksi vaikeat objektiiviset olosuhteet, osaksi taas puolueen huono johto.

Ei voida väittää, että se aseman arviointi, jonka Exekutiivi elo—syyskuulla teki olisi ollut pohjaltaan väärä. Ei missään tapauksessa. Voiton mahdollisuudet olivat todella olemassa. Me vain olimme osittain nämä mahdollisuudet yliarvioineet (syyskuussa, ei elokuussa). Alkeellisen joukkoliikkeen hyökyaalto nousi nopeammin kuin etukäteen osattiin arvata. Sosialidemokratia osottautui osittain vahvemmaksi kapitalismin suojaksi kuin saksalaisten toverien ylistysten jälkeen osattiin luulla. Syyskuun komissionissa Saksan Kommunistisen Puolueen edustajat yleensä liioittelivat omia voimiaan.

Se mitä тов. Trotski kirjoittaa (”Itä ja länsi”, siv. 129) on tietysti mielikuvituksellista liioittelua: ”Tarkastettaessa kaikkia vallankumouksen edellytyksiä (Saksassa) olivat ne suotuisimmat kuin voi kuvitellaakaan.” Ei, niin liian suotuisalta ei meistä tilanne syyskuussakaan näyttänyt. Suuressa voi-

tonvarmuudessaan ei тов. Trotski väliä niistä vallankumouksen ehtojen suurimmista eroavaisuuksista, jotka olivat olemassa Saksassa 1923 ja Venäjällä v. 1917, ja jotka olivat Venäjällä vallankumouksen voitolle suotuisimmat, — niinkuin esim. miljoonaisen armeijan olemassaolo, joka enimmäkseen (syksyllä 1917) oli työväen vallankumouksen puolella. Saksassa v. 1923 ei ollut sellaisesta puhettakaan. Mutta tällaiset pikkuseikat sivuuttaa тов. Trotski esityksessään täydellisesti.

Kuitenkaan ei tilanne Saksassa v. 1923 ollut epäsuotuisa. Se oli sellainen, että тов. Sinovjev V. maailmankongressissa, sen jälkeen kun tapahtumain kokonaiskuva oli tullut selväksi, voi täydellä syyllä sanoa:

”Kun toisen kerran tulee sellainen vallankumouksellinen tilanne, kuin oli lokakuussa 1923, niin me tulemme jälleen vaatimaan tunnustettavaksi, että vallankumous on ovella... Toistan vielä: kun sellainen tilanne vielä kerran tulee, niin me tulemme punnitsemaan saamamme tiedot ja tarkemmin laskemaan voimamme, mutta tulemme myös kaikki panemaan vallankumouksen kortille.”

Mutta Saksan puolue lokakuussa ei ollenkaan käyttänyt hyväkseen voiton mahdollisuutta. Puolue valmistautui kyllä taisteluun, mutta sitten tappeluun ei lähtenytäkään.

Se oli ennen kaikkea brandlerilaisen keskuksen syy. Brandler väitti, että suurien vaikeuksien tähden perääntyminen oli välttämätön. Siihen väitteeseen yhtyi tammikuussa, niinkuin olemme nähneet, myöskin Trotski. Marraskuussa ja joulukuussa olivat useat toverit, myöskin tov. Sinovjev, pääasiassa tov. Radekin ja Saksan puoluekeskuksen tiedonantojen perusteella samaa mieltä (allekirjoittanut myöskin). Tämä mielipide tuli kuitenkin tammikuun neuvottelujen aikana vasemmistolaisien uusien tiedonantojen johdosta osittain horjutetuksi. Exekutiivin päätöksessä emme voineet täydellä varmuudella sanoa, oliko perääntyminen välttämätön vai ei. Oikeiston vaatimus (Radek, Trotski, Brandler y.m.) perääntymisen "hyväksymisestä" Exekutiivissa hyljättiin.

Eikä tällä historiallisen kysymyksen päättelemisellä ollut enää kiireellistä poliittillistä merkitystä. Huolimatta yhden tai toisen vastauksesta tähän kysymykseen, täytyi puoluejohto lokakuun tapahtumain johdosta mitä ankarammin tuomita. Tapahtuneen perääntymisen välttämättömyys ei voinut myöskään olla sovituksena puoluejohdon **täydelliselle toimeettomuudelle**.

Niinkuin jokaisessa sodassa, niin kansalaissodassakin taisteluehdot määräävät taistelutavat ja strategia tarkoituksen. Hyökkäys, niinkuin perääntyminenkin täytyy riippua taistelu-ehdoista. Mutta kaikkein huonoimmaakaan taisteluehdot eivät saa olla syynä **toimeettomuuteen**. Antautuminen ei ole mikään taistelumuoto. Se on taistelusta luopumista.

V. maailmankongressissa sanoi tov. Sinovjev muun muassa:

"Emmehän me Brandleriakaan moiti siitä, että hän ei voittanut. Ei, me tiedämme että taistelussa täytyy kärsiä tappioitakin. Me moitimme häntä aivan toisesta syystä. Me emme sano: "Miksi

et ole voittanut?" Vaan: "Miksi et ole taistellut, miksi et ole tehnyt kaikkea voittaaksesi?"

Siihen sijaan, että Saksan puolue olisi taistellut antautui se ilman taistelua. Se ei menetellyt oikeastaan yhtään toisella tavalla, kuin "vasemmisto"-sosialidemokraatit, jotka myöskin vississä tilanteessa lupaavat taistella, mutta eivät koskaan lähde taisteluun.

Brandler y.m. eivät tietenkään tietoisesti toimineet n.s. petollisesti. Jos tov. Trotskin kuvaus voitonmahdollisuuksien loistavuudesta ja perääntymisen oikeudeettomuudesta olisi oikea, niin täytyisi meidän nyt sanoa: Brandler ja kumppanit ovat pettureita. Mutta niin ei ole asia. He ovat epäilemättä kommunisteja, jotka ovat tehneet koko joukon opportunistisia virheitä. He valmistautuivat taisteluun, mutta sitten "jänistivät" (tov. Trotskin ystävällisen sanonnan mukaan). He leikkivät ministeriä Saksenissa, siihen sijaan, että olisi pitänyt johtaa joukkoja kadulla. He itse "valmistautuvat" vallankumoukseen, mutta eivät tehneet mitään valloittaakseen vallankumouksellisia voimia puolelleen. Päinvastoin. He antoivat suoranaisia ohjeita pidättäytyä kaikesta joukkoliikkeestä "ratkaisevan taistelun varalle". **Nämä** ohjeet täytettiinkin täsmällisesti joka paikassa (paitsi ei Hampurissa). Eikä mitään muuta.

Tov. Sinovjevin pelko ja varoitukset Bulgarian tapahtumain toistumisesta Saksassa, eivät suinkaan olleet aiheettomia. Elokuun teeseissään oli hän jo näistä erikoisvirheistä varoittanut, jotka sitten lokakuussa niin kohtalokkaan eteemme tulivat. Silloin hän kirjoitti:

"Meidän on mahdotonta pitää pulveria kuivana ratkaisevaan taisteluun asti... Olisi kaavamaisuutta teoriassa ja **suunnaton poliittinen virhe** käytännössä lykätä kaikkea joukkotoimintaa ratkaisevaan taisteluun asti."

Tämä oli siis tov. Sinovjevin neuvo alunpitäen.

Mutta Saksan puoluejohto teki päinvastoin. Teki juuri sen "suunnatoman poliittisen virheen", josta Exekutiivi oli sitä nimenomaan erikoisesti varoit-
tanut.

*

Kun oikea käsi ei tiedä mitä vasen tekee.

Tämän raskaan kokemuksen jälkeen oli luonnollista, että Saksan Kommunistisen Puolueen johto oli kokoonpanoltaan kerrassaan uusittava. Tämän tekikin Exekutiivi tammikuussa sangen päättäväisesti. Puoluejohdosta leikat-
tiin oikea siipi pois.

Tov. Trotski myöhemmin touku-
kuussa kirjoitti: "Se seikla, että Sak-
san Kommunistinen Puolue jyrkästi
uusi johtonsa, oli aivan asianhaaran
mukaista." Tämä myöhästynyt tunnus-
tus otetaan huomioon. Mutta parempi
olisi ollut, että tov. Trotski olisi kan-
nattanut uusimista jo tammikuussa.
Silloin hän esiintyi sitä **vastaan**. Jo
mainitussa Radekin ja Trotskin teesi-
ehdotuksessa sanottiin että: "puolue-
johdon erottamisvaatimus" merkitsee
"paniikkia, joka uhkaa koko puolueen
olemassaoloa".

Siis tov. Trotski puolusti Saksan oi-
keistolaisia viimeiseen henkeen asti,
kun taas Exekutiivi ja ennenkaikkea
tov. Sinovjev taistelivat oikeistoa vas-
taan. Samallaisen esimerkin näimme
syyskuun komissionissa **Ruth Fischerin**
asiassa. Ja niin on ollut yleensä muu-
loinkin.

Trotskin "Lokakuun opetuksesta"
voisi lukija saada päinvastaisen käsi-
tyksen. Siinä hän nimittäin lausuu joh-
tohenkilöiden valitsemisen merkityk-
sestä:

"... Sen tarvetta huutaa Saksan toteu-
tumattoman lokakuun kokemus. Mutta
tämä valinta täytyy tapahtua **vallanku-**

mouksellisen toiminnan näkökannan mu-
kaan. Saksa tarjosi näinä vuosina kyllin
monta tilaisuutta koetella johtavia puolueen
jäseniä suoranaisen taistelun hetkinä."
(siv. LXIII).

Se on totta. Ja siitä johtuu, että
useampaan kertaan on Saksan puolue-
johdosta poistettu oikeistolais-
johtajia Levi, Friesland, Geyer j.n.e.,
jotka sittemmin paljastuivat luopioiksi.
Toisaalta taas on Exekutiivi useam-
paan kertaan asettanut puolueen kes-
kukseen vasemmiston edustajia. Mutta
ei kumpikaan ole tehty kertaakaan tov.
Trotskin alotteesta. Alote on tavalli-
sesti tullut tov. Sinovjevin taholta, ja
monessa tapauksessa on se toinen-
pantu vastoin tov. Trotskin tahtoa.

Eikä tämä ole mikään satunnainen
tapaus. Kun Venäjän puolueriitakysy-
mystä käsiteltiin Kominternin osas-
toissa, niin tulittiin huomaamaan, että
Trotskin politiikan kannattajat — joita
tosin ei ollut monta — yleensä olivat
kotoisin puolueen äärimmäiseltä oi-
kealta sivustalta. Sekään ei voinut olla
mikään tilapäinen ilmiö. Minun ei tässä
tarvitse mainita mitään erikoista venä-
läistä kysymystä, eikä mitään vanhem-
pia venäläisiä kysymyksiä. Viittaani
vain tov. Trotskin viimeiseen (tämän
vuoden kesäkuulta) esitykseen kansain-
välisestä tilanteesta. Hän yhä vaan
uskoo — huolimatta kaikista poliitil-
listen päiväntapausten tosiasioista, jot-
ka fodistavat päinvastaista — pasifis-
min ja demokratian pysyvään aakau-
teen (ei tietenkään ijankai'ken pysy-
vään, mutta kuitenkin suhteellisesti pit-
kään ajanjaksoon). Sijtä näkee, että
häntä vetää poikkeamaan reitiltä oi-
kealle. Aivan niinkuin toisin paikoin
maapalloa vastustamaton magnetismi
vetää magneettineulaa "uuteen suun-
taan".

Mutta tässä ei vielä ole koko totuus.
Tämä on vasta mitalin toinen puoli.
Se, joka tov. Trotskia pitää tavallisena
opportunistina, se ei ymmärrä mitään.

Tov. Trotski ei ole yksikäntinen mies, hänellä on sekä oikea, että vasen käsi. Senhän me näimme jo ylempänä tarkastaessamme hänen molempia tyyppisiä "Saksan lokakuun" esityksessä: kun hän toisella kertaa esitti "klassilista" osaa, toisella taas puolalaista ylimystä.

Tämäkään ei ole satunnaista. Se on aina ollut Trotskille säännöllistä. Hän edustaa alati politiikassaan niin sanoaksemme kahta eri "tyyppiä". Toinen niistä pyrkii oikealle, toinen vasemmalle. Pintapuolinen katsoja saa siitä sellaisen vaikutuksen, niin kuin näiden eri tyyppien välillä tapahtuisi ikuinen heilahtelu edes takaisin, jokinmoinen "alinomainen vallankumous". Mutta se on vain näennäistä. Trotski ei ole häilyväinen. Hänellä on tavallisesti varma suunta, se vaan ei ole oikea.

Tavallisesti käy näin: hän toimii oikeistolaiseen suuntaan, mutta esittää asian vasemmistolaisesti, hyvin vasemmistolaisessa muodossa. Oikeistotyyppi on toiminnan mies, se puhuu vähän, julkaisee vähän, se suorittaa asian. Vasemmistotyyppi sitävastoin esiintyy mielellään julkisesti, se puhuu paljon, tekee vähän, se esittää asian. **Mutta se esittää asian aivan toisessa muodossa, kuin oikeistotyyppi sen on suorittanut.** Toveri Trotski noudattaa siis Raamatun neuvoa että "älköön vasen käsi tietkö, mitä oikea tekee".

Tämä kysymys on vain näennäisesti monimutkainen, todellisuudessa on se helposti selitettävissä; sellaisia esiintyy usein luonnossa, jos kohta pienemmässä mittakaavassa. Olettakaamme esim. että meillä on hyvin suuri kompassi. Kiinnittäkäämme siihen lippu magneettineulan alapäähän (ei kärkeen). Näemme tällöin sellaisella paikalla, missä maan magnetismi on erittäin voimakas seuraavan ilmiön: neulan kärki poikkeaa vlassiin suuntaan pois oikeas-

ta suunnasta, ja samaan aikaan siirtyy lippu juuri yhtä paljon pämvasiaseen suuntaan. Jos kärki poikkeaa oikeaan, näyttää lippu yhtä paljon vasempaan. Jos nyt kulkusuunnan määräisimme, joko magneettineulan kären takka lipun osottaman suunnan mukaan, — joutuisimme molemmissa tapauksissa eksiysiin. Sentähden ottaakin kokenut merimies magneettineulan poikkeamiskulman tarkasti huomioon — ja korjaa virheen, pysyäkseen oikealla reitillä. Politiikassa se on vielä paljon tärkeämpää.

Tov. Trotski ei ole tavallinen opportunisti. Hänellä on hieno taideaisti. Opportunistisen politiikan äärimmäiset muodot synnyttävät hänessä esteettistä mielihäpä. Häntä miellyttää mahdollisimman vasemmistolaisen politiikan ulkomuoto. Taiteessahan tämä on aivan kaunista ja paikallaan. Raamatussa sitä pidetään suorastaan hyveenä, mutta politiikassa tulee pelkkää turmiota jokaisesta ristiriidasta muodon ja sisällön, esityksen ja todellisuuden, teorian ja käytännön välillä.

Tämä nähdään selvimmin Saksan esimerkistä, jota ylempänä selitimme. Tov. Trotski sanoo "Lokakuun opetusissaan", että viime vuoden Saksan tapahtumia "ei kukaan muu ole yrittänytkaan millään muulla tavalla selittää", kuin mitä hän artikkelissaan toukokuussa ja puheessaan heinäkuussa v. 1924 on tehnyt.

Anteeksi, se on erehdys. Exekutiivi on yrittänyt. Koko joukko artikkeleita on julkaistu. Paljon puheita ja päätöslauselmia on eri maissa tästä asiasta tehty. Exekutiivi on siitä painattanut kirjaseinkin: "Saksan tapahtumain opetukset".

Vahinko vain, ettei tov. Trotski olenkaan vaivautunut tutustumaan näihin esitöihin ja niissä löytyvään runsaaseen anehistoon, ennenkuin ryhtyi sepittämään uutta kaavaa. Sentähden

tulikin hänen esittämänsä kuvaus niin merkillisen väärä. Toukokuussa oli hän jo edellisen vuoden todellisuuden (ja vieläpä vuoden 1924 tammikuunkin) täydellisesti unohtanut. Nähtävästi sen tunnelman vallassa, jonka Saksan KP:n suhteellisesti hyvä vaalitulos hänessä herätti, näytti hänestä toukokuun vaalin jälkeen edellisen vuoden tilanne kerrassaan loistavalta. Ja niin runoili hän edelleen.

Siitä olisi voinut tulla viaton taide-teos, josta olisi kenties ollut aikalailla herättäväkin vaikutusta, ellei hän olisi siihen punonut pahaa juontaa. Sen juonen tähden minun onkin tässä pitänyt se taide-teos särkeä. Minä pidän suuressa arvossa тов. Третькин taidetta ja uovaa voimaa, historiassa on vähän esimerkkejä sen vertaisesta voimasta. Tietysti minä tässä tarkoitan taidetta saan laajemmassa merkityksessä. Muun muassa kuuluu hänen alaansa aseellisen kapinan taito. Tämän taidon kehittämisen alalla on hän äskettäin tehnyt mainion alotteen, joka on tärkeä kaikille kommunistisille puolueille.

Mutta hän ei ole mestari Leninin läise n taktiikan ja strategian matematiikassa. Tällä alalla istuu VKP:n Keskuskomitea vahvasti satulassa, ei Trotski. Hän ottaa useinkin tilanteen jokseenkin yksipuoliselta kannalta. Hän antaa politiikassa muodon ja tunteen esim. henkilökohtaisen mieleisyyden ja vastenmielisyyden vetää itsensä pois oikealta tieltä (jota Lenin ei koskaan tehnyt, eikä kukaan Leninin puolueen johtaja saisi tehdä).

Siten päästi тов. Троцкий itsensä luisumaan siihen kerrassa merkilliseen yritykseen, että hänen pit' Saksan tappiolla lyödä Kominternin puheenjohtajaa.

Tämä oli se paha juoni hänen esityksessään. Hän kyllä väittää, ei tietävänsä mitään tästä juonesta, mutta

jokainen sen näkee läpi. Eikä se näytä esteettiseltä. Toveri Троцкий itse sanoo: "sehän olisi raukkamaista". — Niinpä niin, se oli raukkamaista ja väärin.

Tätä juonta hänen ei olisi pitänyt punoa.

Sillä mikä siinä ilmeni, se ei ollut ainostaan persoonallinen vaan poliittisesti vahingollinen oikeistolainen tar koitus. Toveri Sinovjevin persoonassa tahtoo hän lyödä valitettavasti Kominternin johtoa, Exekutiivin kantaa. Tämä sivustahyökkäys oikealta oli etukäteen tuomittu täydelleen epäonnistumaan. Sillä Exekutiivin kanta oli ja on oikea. Mutta тов. Троцкий oma kanta oli ja on sellainen, että hänellä todellakaan ei ole varaa nousta erehtymättömän ylituomarin korkealle istuimelle.

Niinkuin tuli todistettua.

*

Muutama sana Suomen kansalaisso- dasta.

Pyydän lopuksi saada tehdä muutamia reunamuistutuksia Suomen esimerkin johdosta. Тов. Троцкий kirjoittaa siitä "Lokakuun opetuksissaan" seuraavaa:

"Vuonna 1917 näimme me sen Suomen esimerkissä. Siellä kehittyi vallankumouksellinen liike mitä suotuisimmissa olosuhteissa, vallankumouksellisen Venäjän suojassa ja sen suoranaishella sotilaallisella avustuksella. Mutta Suomen puolueen johtava enemmistö osottautui sosialidemokraattiseksi ja päästi vallankumouksen kärsistään." (siv. LX.).

Tämä on osittain — vain osittain oikein.

Lokakuussa vuonna 1917 suurlakon aikana sivuutimme todellakin suotuisan vallankumouksellisen tilanteen, ensiksikin sentähden että me silloin vielä olimme sosialidemokraatteja ja toiseksi, koska me olimme melkein ilman kiväärejä. Ei ole totta, että meidän vallankumousliikkeemme silloin sai suo-

jaa ja suoranaista sotilaallistakin apua vallankumoukselliselta Venäjältä. Meidän suurlakkomme puhkesi nimittäin juuri samoina päivinä kun Moskovan kaduilla vielä tapeltiin vallasta. Silloin ei punainen Pietari vielä voinut meitä auttaa. Mitä tulee Suomessa olleeseen venäläiseen sotaväkeen ja laivastoon, niin suuri osa mistä (ei kaikki) oli jo niin kyllästynyt sotaan, että suoranaista apua heiltä — etenkin vieralla maalla — ei voinut odottaakaan.

— ”Jänistivät”, voi тов. Trotski sanoa, emmekä me väitä vastaan. Mehän olemme sen itsekin jo v. 1918 ankarassa itsekritiikissämme sanoneet.

Mutta me oprimme siitä johtakin, ja opimmekin jokseenkin pian: kahden kuukauden kuluttua läksimme taisteluun (tammikuussa 1918). Silloin me saimme suojaa ja aseellistakin apua vallankumoukselliselta Venäjältä. Mutta huhtikuussa tulivat saksalaiset miehitysjoukot valkokaartilaisien avuksi ja se ratkaisi taistelun: vallankumoukselliset työläiset eivät voineet vastustaa valinaisia saksalaisia joukkoja.

Tämä oli ratkaiseva syy meidän häviöömme. Toinen syy on varmasti siinä, että me itse emme paremmin tapelleet. Me emme silloin vielä olleet kommunisteja, vaan sosialidemokraatteja ja melkein kokonaan ilman bolshevistista kokemusta. Mutta hyvin tai huonosti, meidän puolueemme kuitenkin silloin tapeli.

Sentähden älkööt saksalaiset toverit katsoko sitä ylvästelyksi, että olen tässä ankarasti arvostellut heidän taistelusta väistymistään, joka tapahtui 6 vuotta Venäjän vallankumouksen jälkeen, ja Kominternin vaikutettua jo

4 1/2 vuotta bolshevismien takomiseksi puolueittemme päähän.

Unohdin mainita, että meidän vallankumouksen tappioon v. 1918 oli kolme syy: se oli тов. Trotskin teatterimainen vierailu (esiintyminen) ensimmäisissä rauhanneuvotteluissa Saksan hallituksen edustajain kanssa Brest-Litovskissa (tammikuun ja helmikuun 1918). Saksan hallituksen silloiset rauhanehdot eivät olleet ainoastaan Neuvosto-Venäjälle, vaan myöskin Suomen työväenhallitukselle suotuisimmat kuin myöhemmin saneltu rauha. Ennen тов. Trotskin viimeistä matkaa Brest-Litovskiin (tammikuun lopulla) vakuutti toveri Lenin vakuuttamalla, että niin pian kuin saksalaiset esittävät rauhanehtonsa, on ne allekirjoitettava. Toveri Sinovjev, Trotskin oman vakuutuksen mukaan (VKP:n 7:n puoluokokouksen pöytäkirja siv. 79) painosti: ”Viivyttämällä, vain huononnamme rauhanehdot. Sopimus on heti allekirjoitettava”.

Jos rauha olisi silloin Neuvosto-Venäjän ja Saksan välillä allekirjoitettu, niin ei Saksan hallitus kaiken todennäköisyyden mukaan olisi marssittanut joukkojansa Suomeen. Tämä käy ilmi muutamista saksalaisten sotapäälliköiden, sodan jälkeen julkaistuista muistelmista.

Mutta тов. Trotski hylkäsi saksalaisten rauhanehdot. Kului kallis kuukausi ilman rauhaa, jonka kuukauden kuluessa Neuvosto-Venäjä menetti Räävelin ja muita kaupunkeja saksalaisille. Ja me Suomessa saimme saksalaiset miehitysjoukot rintamamme selkään.

Joo — Lenin! Olispa hän ajoissa saanut tarpeeksi painostettua!

O. V. Kuusinen.

Puolue- ja neuvostotyö työläis- ja talonpoikaisnaisten keskuudessa Karjalassa

"Kaikesta tärkein ja perustekijä bolshevismissa — ja Lokakuun vallankumouksessa — on politiikkaan vetäminen juuri niitä, jotka kaikista enimmän olivat orjuutettuja kapitalismin aikana. Mutta vetää mukaan politiikkaan joukkoja ei ole mahdollista ellei samalla vedetä siihen naisia. Meidän tehtävämme on tehdä politiikka mahdolliseksi jokaiselle työtätekevälle naiselle." (Lenin.)

LOKAKUUN vallankumouksen jälkeen Neuvostotasavaltain Liiton työläis- ja talonpoikaisnaisille avautui mahdollisuus ottaa osaa ratkaisevalla tavalla valtiolliseen ja yhteiskunnalliseen elämään sekä neuvostorakennustyöhön sen kaikilla eri aloilla. Tov. Leninin ennen Lokakuun vallankumousta esittämän ohjelman mukaisesti, että "jokaisen kyökkipiiankin on opittava ohjaamaan valtiota" on työläis- ja talonpoikaisnaisille neuvostolainsäädännössä vakuutettu yhtäläiset poliittiset ja taloudelliset oikeudet miehen rinnalla.

Tämän ohjelman toteuttamisessa on oliut voitettavana verrattain suuria vaikeuksia, erittäin, mikäli se koskee talonpoikaisnaisten osanottoa yhteiskunnalliseen elämään neuvostotasavallassa. Vanhat uskonnolliset y.m. ennakkoluulot, vuosisataiset perinnäistavat, tietämättömyys ja lukutaidon puute ovat olleet tekijöitä, jotka erittäinkin aikaisemmin orjuutetussa asemassa olleiden kansallisuuksien keskuudessa ovat tehneet tämän työn erittäin vaikeaksi.

Edellä sanottu ei tietenkään merkitse sitä, etteivätkö työläis- ja talonpoikaisnaiset olisi näytelleet huomattavaa osaa vallankumouksessa ja kansalaissodassa sekä sitä seuranneessa taloudellisessa rakennustyössä.

Venäjän kommunistinen puolue asettikin päämääräkseen työläis- ja talonpoikaisnaisten täydellisen vapauttamisen joka suhteessa, sekä niiden mukaan vetämisen uuden työläis- ja talonpoikaisvaltion vallankumoukselliseen rakennustyöhön.

Tämän työn tarkoituksenmukaista suoritusta ja ohjausta varten onkin löydetty erittäin onnistuneet järjestömuodot, n.s. delegaatti-kokoukset, joiden kautta verrattain lyhyessä ajassa on saavutettu tuloksia mahdollisesti enemmän kuin monilla muilla puoluetoiminnan aloilla.

Myöskin Karjalassa on työ työläis- ja talonpoikaisnaisten keskuudessa vienyt huomattaviin tuloksiin. Todistuksena siitä voidaan mainita, että vain 2—3 vuoden kuluessa on noin 3,487 työläis- ja talonpoikaisnaista suorittanut vuoden kestäneet käytännölliset delegaatti-kurssit. Ja tällä hetkellä on aktiivisten naisedustajien tai n.s. delegaattien lukumäärä 1,579 henkeä, **joista 50 pros. talonpoikaisnaisia.**

Huolimatta siitä, että Karjalan työläis- ja talonpoikaisnaiset suureita osaltaan tähän saakka ovat lukutaidottomia, on tällä kerralla huomattava määrä naisia aktiivisessa toiminnassa valtion hallinnollisissa y.m. elimissä.

Niinpä Karjalan Toimeenpanevan

Keskuskomitean jäseninä on 4 ja vara-jäseninä 2. Kihlakuntien toimeenp. kom. 36:sta jäsenestä on 8 naista. Kuntien toimeenp. kom. jäseninä 36 sekä kyläneuvostoissa 13 ja osuusliikkeiden hallinnoissa ja revisioimiskomiteoissa 30 naista. Käytännöllisessä talonpoikien keskinäisissä avustuskomiteoissa 33, toimeenp. komiteain yhteydessä olevissa maakomiteoissa 9. Näiden maakomiteain tehtävänä on paikallisten maariitojen y.m. sellaisten ratkaiseminen. Oikeuslaitoksissa toimii 68 naista, MOPR'in byrossa 4. Sitä paitsi toimii kouluneuvostoissa, lasten ja äitiyden huolto-omiteoissa, ammattilitoissa, kommunistisessa nuorisoliikkeessä **aktiivisia naisia kaikkiaan 679, joista vaalien kautta asetettuja 497**, loput n.k. kiinnitettyjä.

Tuloksna yleisestä työn kohoamisesta on myöskin naisten lukumäärä puolueessa huomattavasti lisääntynyt.

V.K.P:n Karjalan aluejärjestöön 1 p. maaliskuuta kuului 85 jäsentä ja 142 kandidaattia.

Parhaan kuvan siitä kehityksestä mikä nykyisin on käynnissä erittäinkin maaseudulla talonpoikaisnaisten keskuudessa antoi äskettäin (7—10 p. maaliskuuta) koolla ollut II Yleiskarjalainen työläis- ja talonpoikaisnaisten edustajakokous. Kokoukseen otti osaa yhteensä 105 edustajaa, jotka edustivat kaikkia maalaiskuntia sekä sahoja ja muita Karjalan työpaikkalaitoksia.

Mainita sopii, että 65:stä talonpoikaisnaisten edustajasta maalaiskunnista 70 pros. oli puhtaasti karjalaisia, jota vastoin teollisuus- ja työpaikkapiireistä enemmistö oli kansallisuudeltaan venäläistä. Puoluejäsentä oli ainoastaan 2 sekä nuorisoliiton jäseniä 18, loput puolueettomia.

Vaikka vielä vuosi takaperin ensimmäisessä naisten edustajakokouksessa

maalaisnaisten esiintyminen oli hapuilevaa ja epävarmaa, niin tällä kerralla sen sijaan kaikki edustajat osoittivat erikoista mielenkiintoa kaikkiin käsiteltävinä olleisiin kysymyksiin nähden. Kysymys Neuvostotasavaltain Liiton kansainvälisestä asemasta, terveydenhoidosta, koululaitoksen tilasta, osuustoimintaliikkeestä, talonpoikien avustuskassojen toiminnasta ja ammattiliikettä koskevista kysymyksistä sekä selostuksen tekijälle Karjalan neuvostotasavallan hallituksen toiminnasta. Kaikille muidenkin kysymyksiä alustajille asetettiin useita kymmeniä eri kysymyksiä ja monilukuiset puheenvuorojen käyttäjät puheenvuoroissaan osoittivat olemassa olevat epäkohdat sekä keinoja niiden poistamiseksi.

Arvostelukin oli kohdistettu etupäässä neuvostotyön lujittamiseksi ja neuvostohallituksen toimenpiteet teollisuuden ja maatalouden kohottamiseksi Karjalassa saivat osakseen jakamatonta tunnustusta.

Puolittain lukutaidottomat karjalaiset talonpoikaisnaisten edustajat saivat tullessaan vakuutetuiksi siitä että ainoastaan neuvostohallituksen ja kommunistisen puolueen toimenpiteiden kautta Karjalan työtätekevillä on mahdollisuus päästä todelliseen hyvinvointiin.

A.K.S.N.T:n hallitus ja V.P.K tulevat tekemään kaikkensa niiden asiallisten päätösten ja toivomusten täytäntöön saattamiseksi, joita kokouksessa esitettiin

Kaikki osoittaa sitä että myöskin Karjalassa alkaa toteutua Leninin ohje satojen miljoonien työläis- ja talonpoikaisnaisten osanotosta valtion hallintoon, yhteiskunnalliseen ja puoluetöimintaan.

Turhaan haaveilevat Suomen lahtarit uusista Karjalan nousuista! Vapau-

Lahtarisosialidemokratia

EBERTIN ja Nosken lahtaritekoja on taas ollut aihetta muistaa. Hyvin kuvaavat ovat tässä suhteessa Saksan keisarillisten upseerien todistukset. Kirjassaan "Keisariarmeijasta Valtakunnan turvajoukkoon" kertoo kenraali Maercker, kuinka hän heti marraskuun vallankumouksen jälkeen 1918 alkoi luoda lahtarinyrkkiä, "vapaaehtoisia maajääkärijoukkoa". Monet upseerit — joiden poliittisen käsityskyvyn M. selittää heikoksi — eivät ymmärtäneet, että ainoa keino vallankumouksen tukahuttamiseksi oli nyt — sosialidemokraattien kannattaminen. Täytyi koota sellaiset, jotka ymmärsivät, tai — lisätkäämme — joilla ei ollut muutakaan elinkeinoa kuin ruveta lahtareiksi. M. ei pane nuoria nulikoita päälliköiksi, vaan sella ^oii kokemustaj maittia toimiessaan kiihottajia vastaan joukossaan. Lahtarijoukon muodostaminen vallankumouksellisessa maassa kohtaa muitakin vaikeuksia. Kommunistit ja riippumattomat pitävät joukkoa silmällä. Eräs leiri, mihin aiotaan joukko sijoittaa, on täynnä kurittomia sotilaita. Ei uskalleta mennä sinne. Täytyy toimia leirissä, jossa on sotilasneuvosto, "ei tosin pahimpia". Hallitus ei kykene hankkimaan 4,000:lle miehelle päällystakkeja. Kaasupommeja ei myöskään saada. J.n.e.

Mutta apu tulee. Kommunistista tartuntaa vastaan alkavat toimia sosialidemokraatit. Käyvät pitämässä pu-

neita ja esitelmiä. Tammik. 4 p. 1919 tulevat itse Ebert ja Noske. "He olivat iloisesti hämmästyneet, kun taas saivat nähdä "oikeita sotamiehiä". Kun näkivät joukkoja tulevan joka taholta soittokuntineen, ryhdikkäänä, taputti Noske Ebertiä olalle ja sanoi: "Ole huoletta, kaikki kääntyy vielä hyväksi", tästä näkyy millaisen puristuksen alaisena hallitus silloin oli. Puheissaan kehottivat kansanvaltuutetut miehistöä noudattamaan kuria".

Näin siis Ebert ja Noske kehoittavat lahtareita noudattamaan lahtarikuria — samaan aikaan kun he työväen edessä leikkivät "vallankumouksellisia" hallitusmiehiä. Noske oli valtiopäivillä ollut sota-asiain selostaja ja tunsii armeijan kysymykset. Tammik. 6 p. hänet nimitetään Berlinin ylipäälliköksi. "Se merkitsi lujan, yhtenäisen johdon alkua", todistaa lahtarikenraali. Noske ottaa nyt osaa lahtarijoukkojen päälliköiden neuvotteluun, kuinka Berliniin marssittaisiin. Kuuluu olleen ensimmäinen sentapainen neuvottelu, ja oli luonnollista, että preussilaisilla kenraaleilla oli "tunnesyitä" sosialistia vastaan. Mutta ymmärrettiin, että tämä oli välttämätöntä. Toivottiin, että "Nosken päällikkyys raivaisi monia vaikeuksia silloin vielä varsin heikon vapaaehtoisjoukon tieltä, estämällä enemmistösosialidemokraatteja katso-
masta vihamielisesti joukkoa". Ja lahtarikenraali lisää, että tuo toive "ei tosin aina osoittautunut oikeutetuksi",

tuneet ja heräävät Karjalan työtätekevään naisten joukot valmistautuvat taisteluun tiedottomuutta ja kaikkea orjuu-

tusta vastaan Kommunistisen puolueen ja neuvostovaltansa johdolla.

H i l m a J ä r v i s a l o.

s.o. sos.-dem. puolueen työläiset luonnollisesti osottivat vihamielisyttään lahtareita kohtaan.

Mutta Noske täytti toiveet. ”Jotästä ensi keskustelustamme saimme uudesta ylipäälliköstämme sen vaikutuksen, että olemme tekemisissä miehen kanssa, jolla on terve ymmärrys, paljon todellisuuden tuntoa ja toimintatarmoa. Noske osotti varsin hyvin ymmärtävänsä sotilaallisia kysymyksiä ja olen usein myöhemmin havainnut, että hän tunsii mainiosti joukon — upseerienkin — sielun”. — Huomaatkaa että on kysymys vapaaehtoisesta lahtarijoukosta!

Siihen ettei Noske voinut tehdä kaikkea, mitä olisi tahtonut, oli yhtenä syyinä Kappin tuhma kaappausyritys, sellittää kenraali Maercker. Kapp näet luuli, että ”kevällä 1920 olisi voinut hallita sosialidemokraatteja vastaan”. Mutta ennenkuin päästiin kevääseen 1920, ennätti Noske tehdä yhtä ja toista. Ensiksikin marssittiin Berliiniin, jossa Ebertin hallitus oli ahtaalla taisteluiden riehussa pitkin kaupunkia.

Noske oli oikeassa, todistaa lahtari, kun ei tahtonut marssia kaupunkiin liian pienellä väellä. Mutta kun hätähuudot kävivät yhä epätoivoisemmiksi, marssi joukko — Noske itse etupäässä — Berliiniin tammik. 11 p. Joukkoon

liittyi kadetteja y.m. lahtariainesta. Nyt voitiin aikaa ”rauhotus”. Tammik. 16 p. tapetaan Karl Liebknecht ja Rosa Luxemburg. Kaupunki miehittää. Sen jälkeen vahvistetaan joukkoa ja samoillaan Saksaa poikin pitkin teurastamassa vallankumouksellista työväkeä. Samaan aikaan likvidoidaan neuvostoja ja toimitetaan kansalliskokouksen vaalit. Ja sitten alkavat muutamat lahtarit hosua. Luulevat jo tultavan ilman s.-d. rengintyötä toimeen. Panevat toimeen Kappin kapinan. Ebert ja hänen hallituksensa pakenevat Berliinistä. Työväki kuitenkin alkaa suurlakon. Lakkojulistuksen alla on hallitussosialistien nimet, vaikka — kuten Maercker kertoo — nämä eivät olleet antaneet siihen suostumustaan! Kappin yritys antoi aiheen lukuisille taisteluille eri osissa Saksaa. ”Valtakunnanturvalla” oli kova työ niiden kukistamisessa. — Ja Noske ei palannut enää sen päällikkönä Berliiniin. Hän sai eron ja — maaherranvirran. Ja sitten saivat nosket lähteä hallituksesta. Paitsi Ebert. Hänestä tuli täysi lahtari.

Ja sitä Ebertiä, joka näin ratkaisevana hetkenä pelasti Saksan kapitalismin kuolemanhädästä, kunnioittaa maailman porvaristo ja sen mukaan on varmassa vastakumouksellisessa yhteisrintamassa sosialidemokratia.

”Isänmaan puolustus” imperialistisessa sodassa oli sosialismin pettämistä. Jos ei selvitä tätä kysymystä päähän asti, jos ei revii juurineen tätä petosta pois työväen päistä, sydämisistä, politiikasta, ei voida pelastua kapitalismin onnettomuuksilta, ei voida pelastaa uusista sodista, jotka ovat k i e r t ä m ä t t ö m ä t niin kauan kuin kapitalismi säilyy.

Lenin.

Toisen kansan pitää ottaa oppia toiselta ja se voi sen tehdä. Vaikkapa yhteiskunta olisikin päässyt kehityksensä luonnollain jälille, ei se voi hypätä yli luonnollisten kehityskausien eikä tehdä niitä olemattomiksi. Mutta se voi lyhentää ja lievittää niiden synnytystuskia.

Papille suoritettava kymmenys on selvempi kuin papin siunaus.

Marx.

Punakaartien historiasta

VALTION Sotilaskustannusliikkeen julkaisemana on ilmestynyt Venzovin ja Belitskin kirja "Punakaartit", (С. Венцов и С. Белецкий. Красная Гвардия. 182 siv.)

Tekijät kertovat esipuheessa saaneensa Sota-akatemialta toimeksi esittää kansalaissodan historiaa. He pitivät sarjan luentoja, joita valmistaessaan totesivat, kuinka vaikea tehtävä on. Eihän ole noilta taistelun ajoilta arkistoja eikä niitä ole paljoa kirjallisuudessaakaan valaistu.

Punakaartien historia joittaa ajatuksen vuoteen 1905. Tammiikuun veripäivän jälkeen nousee yli Venäjän valtava lakkoliike. Tov. Lenin osoitti viipymättä, että nyt on edessä aseellisen kapinan aika. Se vaatii kiihtyvää toimintaa sotaväen keskuudessa ja laivastossa, samalla on työväen valmistauduttava taisteluun. Erikoisen voimakkaaksi kolosi tämä toiminta Kaukasiassa ja Baltian maissa. Riian y.m. kapinat todistavat sitä. Harkovissa y.m. puolustautuvat lakkolaiset barrikaadien avulla.

Huomattavimmaksi tuli Moskovan taistelujärjestöjen toiminta. Noin 800 kuului bolshevikkien, menshevikkien ja es-errien joukkoihin. Rautatieliäisten järjestössä oli noin 500 ja puolueettomia työläisiä aseissa pari sataa. Lokakuun lopulla nämä joukot asettavat neuvoston keskukseen, valitsevat esikunnat ja määräävät kokoontumispaikat. Ne suorittivat sitten joulukuun kapinan päätyön, pannen sotaväen niin ahtaalle, että kenraali Dubacov häntäntyneenä pyysi apua Pietarista. Ja kuitenkin olivat taistelujoukot pitäneet itseään vielä liian heikkoina, kun ei ollut riittävää yhteyttä sotaväen kanssa. Taistelu alkoi johdon ohi, aiheutuen

siitä kun eräs aseellisten kokous joutui piiritykseen. Barrikaadit rakennettiin laaditun suunnitelman mukaan, pyrittiin valtaamaan rautatieasemat ja vaikuttamaan sotaväkeen. Taistelu hävittiin, mutta Lenin veti siitä tärkeitä opetuksia.

Sitten siirrytään kirjassa v:een 1917, kuvataan armeijan rappio ja hajaantuminen. Todetaan että bolshevikkien vaikutuksen alaiset joukko-osastot eivät suinkaan olleet rintamalla taisteluun kelvottomat, päinvastoin. Mutta niitä ei voitu käyttää imperialistiseen sotaan. Vanhan armeijan eräistä osista tulikin sitten punasen sotaväen parhaita joukkoja. Mutta niiden ulkopuolella järjestyi työväki omiin joukkoihinsa. Vallankumouksen alkupäivistä asti oli Leninin neuvo: aseistukaa, järjestykää! Kesäkuussa luotiin sotilasjärjestöjen keskus edustajakokouksessa, jossa oli noin 500 joukkoa edustetaan 30,000 bolshevikkiä. Asetettiin keskustoimisto, joka toimi puolueen keskuksen johdolla.

Samaan aikaan järjesti työväki punakaarteja. Helmikuun päivinä vallattuja aseita ei ollut hellittänyt käsistään. Etupäässä kulki Viipurinpuoli, sitten Narvan y.m. piirit. Aseita ja päällystötä puuttui, eikä niitä hommannut sovittelijain käsissä oleva Neuvosto. Heinäkuun päivien jälkeen piilottautuivat punakaartit salaisiksi. Mielialan muutos sotaväessä avasi niille mahdollisuuden saada aseita.

Perusjoukkona oli komppania, jossa 3—4 kymmenikkiöä. Suurissa tehtaisissa yhtyivät komppaniat pataljooniksi, muodostivat kuularuiskuosastoja y.m. erikoisjoukkoja. "Raionissa" oli esikunta. Aseita saatiin tehdaskomitean suosituksella. Harjoittajina soti-

laita. Syyskuussa pidettiin jo harjoituksia 79 tehtaassa. — Samanlaisia joukkoja muodostui Moskovassa. Uralilla olivat perusjoukot puoluejärjestöjä, joiden ympärille sitten järjestyivät puolueettomat. Näillä järjestetyillä kaarteilla, kumouksellisten sotaväenosastojen lisäksi saatiin Pietarissa lokakuulla helposti voitto.

Sitten menivät hajalle Kerenskin koomat joukot. Mutta etelään alkoi muodostua lahtaripesäkkeitä. Heti lähti sinne punakaartin ja sotaväen osastoja niitä hävittämään. Sotilaallisista keskuksista ohjaillaan näiden liikkeitä. — Erikoisia vastakumoukselli-

sia joukkoja olivat vähemmistökansallisuuksien osastot, kuten puoialaiset legioneerit, Ukrainan Raadan joukot y.m.s. jotka porvaristonsa johtamina siirtyivät vastakumouksen puolelle. Punakaartit saivat likvidoida ne. Kirjassa on myös 15 sivua omistettu Suomen punakaartin taisteluille, jotka kuvataan yleispiirtein.

Venäjänsäkieltä ymmärtävillä on tästä kirjasta tilaisuus tutkia, kuinka vallankumous aseistuu ja kuinka vallankumouksellisen työväen ja sotilaiden alussa hajallisista joukoista muodostuu sotajoukko, Puna-armeijan ydinjoukko.

Talot vasaramarkkinoille Suomessa

SUOMENMAALAISET sanomalehdet ovat viime aikoina kertoneet kuinka nykyisessä demokratian luvatussa maassa, Suomessa, taloja joutuu vasaramarkkinoille. Ovat maininneet, että Savitaipaleella joutuu 35 taloa ennen kevättä pakkohuutokaupalla myytäväksi. Ja samantapaisia tietoja on muistakin kunnista, varsinkin Savon Karjalassa, joka on tyypillistä pikkuviljelysseutua. On syytä lähemmin tarkastaa tämänlaista ilmiötä.

Mikä on syynä tuollaiseen joukottaiseen tilojen pakkomyyntiin? — Velat ja verot — vastaavat samat sanomalehti uutiset.

Mutta mikä tästä on seurauksena? — Luonnollisesti talonpoikain, viljelijäin proletarisoituminen toisaalta ja maaomaisuuksien kasaantuminen toisaalta.

Suomen maanviljelys on viimeisten kymmenen vuoden kuluessa elänyt läpi erikoisen prosessin, jonka lopputulos alkaa ilmetä noissa lukuisissa pakko-
huutokaupoissa. Ennen sotaa oli viljelyn tyypillisenä pyrkimykseenä kar-

jatalouden kohottaminen, sen tuotteiden viennin lisääminen, viljan ja väkirehujen maahan tuonti. Maailmansodan aikana ja sen jälkeenkin on Suomessa pyritty päinvastoin kohottamaan viljan viljelystä karjatalouden ja sen tuotteiden viennin supistumisen kustannuksella.

Ennen maailmansotaa oli maatalous verrattain vähän kannattavaa. Mutta maailmansodan aikana ja vielä muutamia vuosia sen jälkeen koitettiin maatalouden kannattavuutta moninkertaisesti. Ja nuo talonpoikien "kultaist vuodet" porvarillistuttivat talonpoikia voimakkaasti, saattoivat talonpojat uskollisimmiksi porvarivaltion kannattajiksi.

Tätä kehitystä kuitenkin häiritsi tavattoman suuri vuokratilajelijäin, torpparien ja maatalouden palkkatyöläisten lukumäärä Suomessa. Nuo ainekset olivat sodanjälkeisen vallankumouksellisen nousun käyteaineena. Ja tästä pahasta pyrki porvaristo pääsemään. "Lex Kallio" tähtäsi siihen lainsäädännöllisenä toimenpiteenä. Porvarillistu-

nut talonpoikaisto ajoi puolueensa, maalaisliiton, kautta erikoisesti tuota levottoman aineksen rauhoittamista ja "Lex Kallion" hyväksymistä. Maalaisliiton johtaja Alkio kirjoitti "Ilkassa" vielä v. 1921: "Talonpoikaisvoimaa vahvistetaan Suomessa parhaillaan. Torppareista ja tilattomista syntyy näinä vuosina itsenäisiä maanomistajia. Kireät vuokrasuhteet häipyvät unhoon ja toverisuhteet tulevat tilalle." Näin aikoivat maatalouden hyvien konjunktuurien vuosina vaurastuneet talonpojat ja tilanomistajat vetää "Lex Kallion" suurnuotalla torpparien ja maatalouden palkkatyöläisten suuret joukot ikuisiksi poliittisiksi kannattajikseen. Yrittivät vahvistaa "talonpoikaisvoimaa", koska se luokkasodassa — ja varsinkin se Alkion kotiseudun körttiläisaines — oli osoittautunut erinomaiseksi lahtariainekseksi. Mutta historia, taloudellinen kehitys, on ilmeisesti laskenut toisin. On muutamia vakavia tekijöitä, jotka sotkevat kortteja.

Sota-ajan sulkeutuneisuuden Suomen maataloudelle aiheuttamat edulliset konjunktuurit ovat menneet ohi. Suomen markkinoita ei voida sulkea ulkomaiselta, ei venäläiseltäkään viljalta, viljan viljelystä ei voida pitää yllä viljelyspalkkioillakaan, maatalous kallistuu nopeasti karjatalouteen, joka antaa vientitavaraa ja sitä tietä tuota eniten kysyttyä tavaraa — rahaa, ulkomaista valuuttaa. Sillä viljelyspalkkiotkin ovat vain veroilla koottujen varojen heittämistä hyödyttömästi suurtilallisten taskuihin.

Konjunktuurien huonontuessa, s.o. maatalouden kannattavaisuuden alentuessa tulevat "itsenäisyydestä" suoritettavat kulut, verot, vuosi vuodelta yhä painavammiksi. Tuon taakan alle nääntyvät vanhatkin taloudet. Ja "Lex Kallion" pohjalla luodut uudet taloudet, joilla on kohta niskassaan 40,000

markan velkataakka, eivät ajanmittaan voi laisinkaan kantaa asetettavia verorasituksia.

Minkälainen on verokuorma Suomessa?

Virallisten ilmoitusten mukaan olivat verot maan jokaista asukasta kohti v. 1924 seuraavat:

Tulo- ja omaisuusveroa	noin	80 mk. eli	4 rpl.
Aksiisiveroja ja leima-	veroja noin	100 " "	5 "
Tulliveroa noin	300 " "	15 "	
Kunnallisveroja noin	200 " "	10 "	

Yhteensä 600 mk. eli 34 rpl.

Tällainen oli verokuorma jokaista Suomen asukasta kohti viimeisellä kalenterivuodella. Mutta miten tuo kuorma lankeaa taloutta kohti?

Virallisen väestötillaston mukaan on Suomen maaseutuväestön perheenjäsenten lukumäärä runsaasti viisi henkilöä. Sen perusteella saamme keskimääräiseksi verokuormaksi taloutta kohti: $5 \times 680 = 3400$ markkaa eli 170 ruplaa.

Suomen noin 200,000 maataloudesta on $\frac{3}{4}$ osaa pikkutiloja, joilla on maata alle 10 hehtaaria ja ovat siis ainaisessa maannälässä. Näille pikkutilallisille ei parhaanakaan vuotena riitä oma vilja. Ja viljaa ostaessa he joutuvat maksamaan huomattavan määrän sellaisestakin verosta kuin viljatullista. Viljaa ostaessaan he velkaantuvat kylän kauppiaille, joka panee tilan vasaramarkkinoille. Ja juuri tulliveron kohottaminen onkin eräs selvimpiä todisteita riistännän kiihtymyksestä itsenäistyneessä Suomessa. Tsaari-Venäjän "orjuudessa" ollessaan teki tulli Suomessa keskimäärin noin 8 % tavarain hinnasta. Mutta sen jälkeen se on nopeasti kohonnut, ollen nykyään noin 32 % eli likipitään kolmasosa tavarain hinnasta. Ja viljatulli on eräs suurimpia.

Pari vuotta sitten kirjoitettiin eräässä "Uudessa Suomessa" julaistussa artikkelissa profetallisesti: "On hyvin mahdollista, että meidän yhteiskuntamme Venäjältä tulevan tartunnan kautta joutuu kriisiin paljon aikaisemmin, aikana, jolloin "Lex Kallio" ei vielä ole alkanut vahvistaa yhteiskuntaamme, vaan päinvastoin vielä vaikuttaa heikentävästi." Ja nyt on jo aika todeta ettei "Lex Kallio" ennättänyt "vahvistaa yhteiskuntaa" Suomessa, vaan, kuten kirjoittaja sanoo, "vielä vaikuttaa heikentävästi". Ja minkä tähden? — Noilla uusilla tilallisilla on tuollaisen verotaakan lisäksi vielä tilan hankinnan tuomasta velasta parhaimmassakin tapauksessa maksettavana vuosittain noin 3,000 markkaa korkoja ja kuoletuksia. Ja tässä se on se "Venäjältä tuleva tartunta". — Kapitalismi opettaa ylen kovakouraisesti noita pikkuisäntiä.

Mutta tuollaisen opetuksen pikkuisännät ja sellaiseksi pyrkivät tarvitse-

vat ennen kuin oppivat ymmärtämään mitä kapitalismi on ja mitä se talonpojalle merkitsee. Sillä tuotantovälineitten omistajana on talonpoika — pikkutalonpoikakin — porvari. Ja näistä sanoo Lenin: "Poliittisella kielellä sanottuna ovat pikkuporvarilliset ainekset työn ja pääoman välissä, ja näitä joukkoja on sata kertaa kuritettava ennen kuin he käsittävät, että on selvitetävä itselleen yksi asia: voi olla vain joko porvariston tai proletariaatin diktatuuri."

Tilojen pakkohuutokauppojen vasaramies takoo tätä viisautta Suomen talonpojan ja sen perillistenkin päihin. Talonpoikia karkoitetaan joukottain tiloilta, kodistaan, konnuitaan, eroitetaan tuotantovälineistä ja heitetään palkkatyöläisinä lisäämään työttömien armeijaa. Näin ja ainoastaan näin karisevat demokratian harhat ja selviää se, että Suomenkin talonpojan tukema demokratia on raudanraskasta pääoman ja porvariston diktatuuria.

T. T o r m ä l ä.

Neljännesvuosisata sitten osotti Lenin, kuinka välttämätön järjestö on. Hän kirjoitti: "Sallikoot taistelijamme tämän ankaran sanan, sillä kun on kysymys valmistautumisen puutteesta, on minun ennen kaikkea kohdistettava itseeni tämä syytös. Olen työskennellyt kerhossa, joka pani itselleen pitkälle tähtäävän päämäärän, ja me sen jäsenet tunsimme tuskaa ajatellessamme, että olemme 'käsityöläisiä', ja että olemme juuri sellaisessa historiallisessa ajankohdassa, jolloin on erään tunnetun lausunnon sanoja vähän muuttaen sanottava: Antakaa meille vallankumouksellisten järjestö ja me kohotamme Venäjän pois sijoiltaan. Ja mitä enemmän minun täytyy ajatella sitä häpeän tunnetta, jota silloin tunsin, sitä suurempaa katkeruutta tunnen niitä vääriä sosialidemokraatteja kohtaan, jotka puheenparsilla häpäisevät vallankumouksellisen kunnianimeä eivätkä ymmärrä, että velvollisuutemme ei ole alentaa vallankumousmiehen taitamattoman tuhrijan asteelle, vaan kohottaa käsityöläiskannalla olevat todellisten kumouksellisten arvoon."

Haiseva sosialidemokratia

JOKA ei ole seurannut Suomen sosialidemokratian "kehitystä" viime vuosina, ei voi uskoa kuinka pitkällä se mätäemistilassaan jo on. Olemme arvostelleet Suomen aikaisempaa s.-d. liikettä, mutta siinä oli silloin sentään luokkahenkeä ja pyrittiin pikkuporvarillisista, revisionistisista virtauksista ja monista epäselvyyksistä huolimatta seuraamaan luokkataistelulinjaa. Mutta nykyisessä sos.-dem. puolueessa ei ole vanhasta jäljellä muuta kuin nimi. Koko luokkasodan jälkeisen ajan on puolueesta virrannut pois proletaraisia aineksia ja uutta joukkoa on puolue saanut pikkuporvarillisista ryhmistä joihin puoluejohto jo kokonaan nojaa. Se on jo oikeistolaisempaa kuin monet keskustaporvarit.

Kun on kuultu Saksan sosialidemokratian johtoherrain rötöksistä tai Viron hallituksen pyöveleistä, Martnasta ja kumpp., niin on pidetty niitä noskelaisuuden pyöveliämmän ennätyksinä. Kuitenkin on Suomen s.-d. vain vaaksanverran jäljellä edellämäinittujen maitten puolueista — ja vain sen vuoksi, ettei Suomen porvaristo ole vielä tarvinnut heittää niin räikeitä palveluksia kuin Virossa ja Saksassa. Mutta Suomen s.-d. on valmis palveluksia tekemään. Sen johtoherrat ovat mieleltään täysin lahtareita. Eduskunnassa ovat tämän avoimesti sanoneet Tainio ja Leino. Ja ne kannanilmaisut on hyväksynyt koko eduskuntaryhmä, koko puolueen johto, lukuunottamatta muutamia "keskustalaisia", jotka haluaisivat peitetämpää politiikkaa. Molemmilla näillä kuitenkin on peruspyrkimyksenä kaikin voimin tukea "laillista" hallitusta ja hallitusmuotoa, joka tuli pystyetyksi työläisten joukkohaudoilte v:n 1918 jälkeen.

Ei ole epäilystäkään, etteivätkö s.-dem. johtoherrat ole valmiit astumaan hetken tulen lahtariarmeijaan ase kädessä jatkamaan nykyistä politiikkaansa. Muistuu tässä mieleen tov. Yrjö Mäkelinin hiukan ennen kuo-

lemaansa kirjoittama artikkeli, jossa hän keskusteli s.-d. suhtautumista ammustentaan perustamiseen. Voionmaa oli eduskunnassa sanonut, että kun tarvitaan armeijaa, niin johdonmukaisia ollen on myöskin myönnettävä ja katsottava välttämättömäksiin tehdas, joka varustaa armeijan aseilla. Toveri Mäkelin kirjoitti: sosialidemokraatit ovat ottaneet ensimmäisen askeleen, antamalla kannatuksensa armeijalle; toisena askeleena ammustehtaan perustaminen; ja kolmantena — ammuksien käyttäminen työläisiä vastaan. Tässä kirjoituksessa käytti tov. M. sosialidemokrateista ensi kerran nimitystä noskelaiset. Hän oli idealistisuuteen taipuvana välttänyt sitä nimitystä, mutta vihdoin käsitti, että Suomen s.-d:t. ovat täysin ansainneet tuon nimityksen, joka tarkoittaa työläisten teurastajia.

Shovinismi, revisionismi ja opportunisti ovat Suomen sosialidemokratian "luokkataistelun" kulmakiviä. Yhtenä kulmakivenä voisi vielä mainita pasifismin — sitä kun on viejä puolueen massoissa, mutta johdossa alkaa se olla täydellistä aktiivisuutta lahtarimin puolesta. Näytteeksi voidaan esittää muutamia otteita "Suomen Sosialidemokratista". Helmik. 10 p:n, pääkirjoituksessa poiemisoidaan porvarilehtiä vastaan, jotka eivät ole halukkaita tekemään täydellistä sovintoa s.-d:n kanssa. Kysymys on kansalaissodasta ja "S. S.-d." valittaa, että "seitsemän vuoden taival ei ole kyennyt tuomaan unohdusta". Ja lehti jatkaa: "Yksipuolisesti syytetään vain toista puolta, syydetään rummia herjasanoja sille vasten kasvoja ja täten estetään vanhojen haavojen arpeutumista. Se on merkinä siitä, että mitään kansalaissovintoa ei tahdotakaan, ja luokkasovintoa ei tietysti kapitalismin valliteessa voi tullaakaan. Mutta jo se olisi yhteiskunnalliselle taistelulle suuri helpotus, kun eri leireihin kuuluvat voisivat toisiaan edes ihmisinä ja kansalaisina kunnioittaa. Se ottaisi luokka-

taistelusta pois myrkyllisen luokkavihan. Sitä eivät kuitenkaan tahdo ne, jotka yhä edelleen lietsovat vihaa työväenliikettä vastaan ja syyttävät sitä yksipuolisesti kansalaissodan aiheuttamisesta, maansa pettämisestä ja kaiken mahdollisen pahan suunnittelusta. Tämä tosiasia on surulla merkittävä”.

Eikö ole selvää kieltä? Emänoske valittaa, etteivät porvarit ota vastaan sovinnon kättä, kun nosket jo ovat valmiit kansalaissovintoon aseliittoon porvariston kanssa. Käyttävät kyllä vielä fraasia, ettei luokkasovintoa voi tullakaan kapitalismin vallitessa, mutta ”luokkataistelusta pois myrkyllinen luokkaviha”!

Edelleen: ”S.-d:n” helmik. 4 p. n:ssa on pääkirjoitus, joka alkaa: ”Että uus-kommunismi siinä muodossa kuin sitä on esittänyt Venäjällä Lenin, ei voi olla elinvoimainen, käsitti jo alusta saakka jokainen, joka tunsi yhteiskunnallisen ja valtiollisen kehityksen mekaaniset lait. Mutta psykologiset tekijät ovat elämässä ja politiikassa usein niin voimakkaat, että ne pakottavat ihmisiä (korkeallekin kehittyneitä yksilöitä ja massoja) unhoittamaan realisen todellisuuden ja siirtymään sellaisten kokeilujen tekemiseen, jota sanelee ihmisten vilkas ja lennokkaas mielikuvitus.” — Näin saattaa sanoa ”marxilaiseksi” itseään nimittävä!

Mistä sitten etsivät nosket niitä ”psykologisia tekijöitä”? — Mistäs muualta kuin jumalalta. — Sehän jo olisi liian paksua, sanonee joku. Mutta niin tosiaankin on! S.-d. Suomessa alkaa kaivata uskontoa, se etsii uskonnollisia ”henkisiä arvoja” ja jo avoimesti tunnustaa uskonnon tarpeellisuuden — ”siveellisen” elämänjärjestyksen vuoksi! ”S. S.-d.” helmik. 9 p. nimim. Toivo kirjoittaa artikkelin ”Mitä on uskonnonvapaus?” Hän mainitsee, että on käsityksiä, joiden mukaan ero kirkosta merkitsee ”eräänlaista uskottomuutta, luopumista siitä opista, mihin on kastettu j.n.e., jopa pahempaakin: luopumista jumalallisten asiain tunnustamisesta, joka yksinkertaisessa tajunnassa olisi samaa kuin kaikesta pyhästä irtautuminen.” — Läh-

teekö kirjoittaja nyt marxilaisesti selvittämään asiaa? Kaukana siitä. Kas näin: ”Uskonnonvapauden aatteen nimessä on heti sanottava, että uskonnonvapaus **ei merkitse vapautta uskonnosta, vapaata uskontoa.** Vapaus uskonnosta olisi samaa kuin uskonnon kieltäminen, sen poistaminen olemasta vaikuttava tekijä inhimillisessä elämässä. — Mutta eihän uskontoa ensiksikin voida poistaa, sillä uskonto, joka on samaa kuin maailmankatsomus, henkinen elämän ohjenuora, pyhä siveyslaki, on oleellinen ilmiö, jota ilman ei voi ajatella korkeampaa elämäntajua”. Sitten kirjoittaja ”selvittelee”, mikä ”uskonnoilla on yhteistä, ne ovat etupäässä siveyslait; ja ”mikäli syvennymme niitten ytimeen, on siis paljon kohottavaa ja jalostavaa” (nimittäin uskonnoissa); edelleen: ”monistinen maailmankatsomus, joka sekin emistajilleen tekee uskonnon tehtävää” on ”asettanut puhtaasti luonnontieteelliset asiat, kuten ihmisen alkuperän, ihmisen kuoleman j.n.e. omalle sijalleen, luonnontieteen piiriin ja muovannut uskonnon sisällöksi uudisteiden moraalin”. Edelleen kirjoittaja sanoo, että monelle sosialismi merkitsee uskontoa, mutta on toisille vain taloudellinen ja yhteiskunnallinen kysymys, jolloin voi olla kristitty, muhamettilainen tai mihin uskontoon on kasvatettu. Ja uskonto kirjoittajan mukaan olisi tehtävä ”omantunnon” asiaksi, joka olisi ”meidän rappeuttavalla ajallamme tärkeää. Jos kansassamme olisi suurempi harrastus **uskontotutkimusta kohtaan, olisi varmaan se jo suurerä vastavaikutuksena** tapain keveyttä ja turmiota vastaan”. Sitten tuomitsee valtiokirkon uskonnon liian kömpeöksi ja lisää: ”Ja siinä juuri on kansan tulevaisuuden kannalta arveluttava seikka. Kun vanhat uskot romahtavat eikä uutta sallita tilalle syntyä, niin joudutaan hyllyväile suolle tahi sumuun, jota ilman kansa sekä ”eksyy että hukkuu”. (Lihavalla ladotut itsensä Toivon).

”Suomen sos.-dem. antaa siis paistollaan seuraavat ”selvitykset” työläisille: uskonto on ohjenuora yhteiskunnalliseile elämälle; luonnontieteelliset asiat ovat asetetut omalle

päikälleen, mutta yhteiskunnallisessa elämässä tarvitaan pykää siveyslakia, jota ilman kansa sekä eksyy että hukkuu. Tämä katsantokanta on täysin marxilaisuuden vastainen ja on se kaikkein vaarallisinta työläisille, sen mukaan ihmis- ja yhteiskuntaelämää johtavat jotkut kaiken yläpuolella olevat siveyslait. Marxilaisuuden mukaan n.s. siveyslait ovat riippuvaisia ja muodostuvat yhteiskunnallis-taloudellisista suhteista. Tässä on siis sovittamaton ristiriita. Jo 1905 kirjoitti Lenin: "Uskonto on yksi sen henkisen sarron muotoja, joka kaikkialla ja joka paikassa painaa kansanjoukkoja niiden raataessa keskeytymättömässä työssä toisten hyväksi ja nääntyessä puutteen ja yksitoikkoisen elämän kynsissä. Riistettyjen luokkien voimattomuus taistelussa riistäjiä vastaan synnyttää yhtä kiertämättömästi uskoa parempaan haudantakaiseen elämään, kuin metsäläisen voimattomuus taistelussa luontoa vastaan synnyttää uskoa jumaliin, piruihin, ihmeisiin j.n.e." Myöhemmin Lenin muistuttaa mieliin, että "kirjassaan Ludvig Feuerbachista pance Engels tämän viaksi sen, että ei taistellut uskontoa vastaan sen tuhotakseen, vaan uusiakseen, runoillakseen kokoon tuoden, "korkeamman" uskonnon j.n.e. Uskonto on kansan opiumia, tämä Marxin lause on marxilaisuuden koko maailmankatsomuksen kulmakivi uskontoasiassa. Kaikkia aikamme uskontoja ja kirkkoja, kaikkia ja

kaikkinaisia uskonnollisia järjestöjä pitää marxilaisuus porvarillisen taantumuksen eliminä, joita käytetään riistämisen puolustamiseen ja työväenluokan petkuttamiseen".

Tässä ei voi lähteä pitemmälti siteeraamaan Leniniä. Jokaisen on luettava Leninin kirjoitelmat uskonnosta. Niistä pääsee täyteen selvyyteen, mitenkö "S. S:dssä" ja yleensä s.-d. nykypäivinä syöttää joukkoilleen täysin marxilaisvastaisia käsityksiä. Onko sitte ihme, että sosialidemokraatit esim. Neuvostoliittoa ja sen taistelevaa proletariaattia vastaan heittäivät ruokottomat valheensä ja voimattoman vihansa. Heidän lehdistään esitetään kapitalististen valtioiden asioita "objektiivisesti", mutta Neuvostoliittoon nähden ovat he subjektiivisia, täysin vihamielisiä. He ovat kokonaan porvariston asialla.

Kyllä on Suomen (kuten muittenkin maiden) sosialidemokratia haisevaa. Syvempää alennustilaa ei voi ajatellaakaan. Mutta kyllä Suomen noskelaiset menevät päältä saakka. He taistelevat ja tulevat taistelemaan kaikilla likaisimmilla, inhoittavimmilla ja raa'immilla keinoilla yhdessä lahtarien kanssa työläisiä ja talonpoikia vastaan. Varmasti tulevat noskelaiherrat ase kädessä Mussolinin, Nosken ja Piisisen tapaan seisomaan luokkataistelurintamassa lahtarien puolella.

Helmik. 1925.

V ä i n ö A a l t o.

Se uskonnollinen verho, minkä peittämänä todellinen maailma nähdään, voi kadota yleensä vasta silloin, kun jokapäiväisen elämän käytännölliset olot esittävät ihmisille joka päivä ilmeisen järjellisiä suhteita toisiin ihmisiin ja luontoon. Yhteiskunnallinen elämäntapa, s.o. aineellinen tuotantoprosessi, heittää päältänsä salaperäisyyden sumuhunnan vasta silloin, kun se joutuu vapaasti yhteiskunnallistuneiden ihmisten tuotteena heidän itsetietoisien järjestelmällisen tarkastelunsa alaiseksi.

M a r x.

Suomalaiset korkeakouluissa Leningradissa

SUOMALAISIA opiskelijoita lisääntyy Leningradin korkeakouluihin vuosi vuodelta. Neuvostovallan aikana on suomalaiselle työtätelevällekin väestölle avautunut tilaisuus päästä yliopistoihin ja instituutteihin. Tätä oikeuttaan se onkin käyttänyt. Koskettelemme tässä vain sitä osaa ylioppilasjoukostamme, joka on lähtöisin Leningradista ja läänistä (Inkeristä). Jätämme Lännen Vähemmistökansallisuuksien Kommunistisen Yliopiston Suomalaisen Sektorin oppilaat ja Karjalan Sosialistisen Neuvosto-Tasavallan korkeakouluihin lähettämät oppilaat tällä kertaa esittämättä.

Leningradin läänin suomalaisen sivistystoimiston puolesta järjestettiin ylioppilasten rekisteröinti tammi- ja helmikuussa v. 1925. Se antoi tulokseksi, että korkeakouluissa opiskelee 40 henkilöä. Vuotena 1924 oli opiskelemassa 28 henkilöä (inkeriläisiä), joista lukuvuoden loputtua eroitettiin akateemisen passiivisuuden vuoksi 4, vapaaehtoisesti poistui 1 ja lopetti 1. Jäi siis 22. Tuo luku lisääntyi kuluvana vuonna 18:lla, joka osoittaa että nuoriso pyrkii korkeakouluihin. V. 1924—25 opiskelijat jakautuivat seuraaviin korkeakouluihin: maatalousinstituutti 5, Hertzenin pedinstituutti 6, korkeimmat koulu-metodiset kurssit 3, Krupskajan politprosvet-instituutti 3, varhaiskasvatusinstituutti 2, valtakunnan yliopisto 2, ja yksi henkilö kussakin seuraavista oppilaitoksista: konservatorio, korkeimmat kauppa-teollisuuskurssit, Kalinin polyteknillinen instituutti, teknologinen instituutti, taideakatemia, valtion viljanhoitokurssit, korkeimmat 2-vuotiset maanmittauskurssit, sotilasinsoöriakatemia, merikoulu, näytelmästudio (Hodotovin), yliopiston rafbafak, yhteiskunnallisen kasvatuksen ped-instituutti, naantieteellinen instituutti, taideteollisuusteknikumi, lääketieteellinen instituutti, 5:s musiikkitekniikumi (valtion), sähköteknologinen instituutti, siviili-insinöörien instituutti ja fyysillisen kasvatuksen instituutti. Opis-

kelihoita oli siis 25 korkeammassa oppilaitoksessa. Se osoittaa eräissä suhteissa pirstoutumista, mutta toisaalta se näyttää, että suomalainen väestö omaa hengenlahjoja hyvin monille eri aloille.

Opiskelijoista oli V.K.P:n jäseniä ja kandidaatteja 5, V.L.K.N.L:n jäseniä ja kandidaatteja 11 ja puolueettomia 24. Opiskelijoista oli miehiä 24, s.o. 60 pros. ja naisia 40 pros. Huomattava on naisten prosentimäärän suuruus, kun muistetaan ettei tsaarivallan aikana suomalaisia naisia ollenkaan päästetty venäläisiin korkeakouluihin.

Stipendejä oli 14, s.o. 35 prosentilla. Stipendittömiä oli 26, s.o. 65 pros. Valtakunnan stipendiä suuruus oli 17½—20 rpl. kuussa. Yhteiskunnallista asemaltaan olivat opiskelijat: talonpoikia 32—80 pros., työläisiä 4—10 pros., maatyöläisiä 2—5 pros. ja intelligenstejä 2—5 pros.

Opiskelijat ovat kotoisin ylt'ympäri Inkeriä: Leningradin, Trotskin ja Kingiseppin (Jaaman) kihlakunnista. Opiskelijain akateeminen kykeneväisyys ja edistyminen on parantunut viime lukuvuoteen verraten.

Tässä ylioppilasjoukossa on elämisen ja toiminnan halua. Heillä on ollut 2 yhteistä kokousta, joissa ovat julistaneet itsensä punaisiksi ylioppilaksi, ovat äänenkannattajakseen ottaneet "Vapauden" ja "Kommunistin" sekä asettaneet ylioppilasbyron (6-jäsenisen), joka toimii sivistystoimiston yhteydessä. Sen ohella on käsitelty "smytshka"-kysymystä, s.o. kaupungin ja maaseudun yhteistyötä, jossa on tehty vakavia suunnitelmia työyhteistyksenäistämiseksi. Ylioppilasnuoriso ottaa jatkuvasti osaa kappailuun suomalaisen sanomalehdistön ja kirjallisuuden hyväksi.

Lähiaikoina on luotava "smytshka" Kommunistisen Yliopiston Suomalaisen sektorin ja suomalaisten ammattitekniikumien oppilasten kanssa.

Suomalainen ylioppilasnuoriso, joka oli ennen Venäjällä, heitti katseensa Suomeen, toi-

voen siellä virkapaikkoja ja ylenemismahdollisuuksia. Vielä vallankumouksen alkuvuosinakin oli tuo tendenssi niiden harvojen keskuudessa, jotka silloin olivat onnistuneet pääsemään yliopistoihin. Nyt on se katoamassa. Nykyiset ylioppilaat tahtovat uhrata työnsä työtätekevän kansan hyväksi, olla mukana siinä laajassa rakennustyössä, jota suoritetaan parhailtaan Liittotasavaltojen alueella. He uhraavat itsensä tieteelle ja taiteelle sekä työlle, kehittyvät korkeammalle kuin missään reunamaassa on mahdollista. He tietävät,

että heidän paikkansa on proletariaatin mukana ja siksi on turhaa luulla, että lahtarien houkutettavat inkeriläisylioppilaat Suomessa olisivat niitä, jotka ovat "itseioikeutetut" tulemaan tänne "johtajiksi". Neuvostovallan punainen suomalainen ylioppilasto on täysin selvillä tilanteesta ja tietää mitkä ovat sen tehtävät työtätekevien kansojen suuressa "renesanssissa" s.o. kansojen uudestisyntymisessä, seuraamalla Komin*ernin punalippua, kohti valoisaa ja voittoisaa tulevaisuutta.

J a l o K o h o n e n.

Pakinaa korkeamman hermotoiminnan tutkimuksen saavutuksista

"Pavlovin fysiologiset työt ovat erikoisen suuriarvoiset meille, marxilaisille. Hänen oppinsa ehdollisista reflekseistä lankeaa kokonaan materialismiin hyväksi. Pavlovin tutkimusten metodiset lähtökohdat ja tulokset ovat aseita materialistisen ideologian rautaiseen asevarastoon — ja materialismi on tänä hetkenä proletariaatin ja vain proletariaatin maailmankatsoamus." — N. Bucharin, "Krasn. Nov". 1924.

TÄNÄ aikana, jolloin kuolemankauhun porvaristo kaikin keinoin hämää luonnontutkimuksen materialismiin johtavia yleispäätelmiä, yrittäen antaa niille omat metafysiselliset selityksensä, on uudenaikaisella korkeamman hermotoiminnan tutkimuksella suorastaan vallankumouksellinen merkitys. Tällä uudella tieteellä refleksiologialla, on jo sellainen määrä fysiologisiin (elintoiminnallisiin) lakeisiin perustavaa varmaa, materialistista ainehistoa, etteivät mitkään dualistiset, epämaterialistiset tulkinnat voi kaivaa sen alta pohjaa pois. Se tekee loppukädessä tarpeettomaksi erikoisen sielutieteen, joka on käyttänyt ja käyttää vielä vaarallisen hataria tutkimusapoja. Jo siinä, että ihmisruumiin

elintoiminnan tutkijat ovat rajoittuneet vain kaikkein alkeellisimpiin hermotoimintoihin, eivätkä ole tienneet mitä "sielulla" tehdä, jättäen sen erityisten sielutieteilijöiden käsiin, on piillyt itu "henkisen" ja "aineellisen" eroittamiseen, dualistiseen tulkintaan. Refleksologia "alentaa" sielutieteen hermo-fysiologiaksi.

Kun lähdemme tutkimaan korkeamman hermotoiminnan, vaisto- ja älytoiminnan monimutkaisia ilmiöitä, on niitä pyrittävä vertaamaan yksinkertaisimpiin ilmiöihin.

Tuollainen yksinkertainen psyykillinen (vanhaa termiä käyttäakseni) ilmiö on refleksi.

Mitä on refleksi?

Kuvitelkaapa, että kadulla käveles-

sänne huomaatte kiven suhahtavan päättänne kohti; tuossa tuokiossa tekee pää väistöliikkeen, kohoavat torjumaan jo ennekuin ennätätte käsittää vaaraa; tai kiivaassa kävelyssä osutte aavistamatta kuopan reunalle ja pysähdytte kuin naulattuna. Liukkaalla jäällä horjahtaessanne teette koko joukon usein mitä koomillisimpia liikkeitä ja temppeja saavuttaaksenne tasapainon. Kaikki nuo liikkeet tapahtuvat aivan tahdottomasti, tiedottomasti ja ennenkuin yleensä olette käsittäneet, että niiden liikkeiden avulla välttäte vaaran. Vielä selvempänä esiintyy tuollaisten liikkeiden koneellisuus nykikäistessä kätenne pois polttavasta esineestä, räpäyttäessänne silmäluomia kun räystästä tipahtava vesipisara kiittää silmän ohi ja kun unessa liikutelette käsiä tarkoituksenmukaisesti.

Luetteloa voisi jatkaa loppumattomiin. Kaikille näille liikkeille on luonteenomaista se, että tietoisuudella ei niiden järjestelyssä ole mitään tai on hyvin vähän tekemistä. Kunkin elion ruumis on rakennettu siten, että se vastaa ehdottomasti ja määrättyllä tavalla kaikkein ulkomaailmasta tuleviin ärsytyksiin. Ellei niin olisi, uhkasi meitä joka hetki turmio. Riippumatta tahdosta tai tietoisuudesta me lakkaamatta "heijastamme" ärsytysten aikaansaamat vastavaikutukset monenkaltaisina yksinkertaisina liikkeinä. Siitä nimitys refleksi (heijastus).

Refleksit tapahtuvat ehdottomasti hermojärjestelmämme kautta. Arvelen yksinkertaisen kokeen selittävän asian.

Pistämme elävää sammakkoa neulalla takajalkaan, heti nykääse se jalan pois ja tekee muutaman loikkauksen. Sama juttu, tipauttaa sen jalalle syöpää happoa. Eläinten sielun tutkija ja me myös sanomme sammakon "tuntevan" kipua, "ymmärtävän", että tahdomme sille pahaa ja pyrkivän karuun.

Jatkamme kokeilua. Leikkaamme sammakolta pään pois varoen ettei muu ruumis vahingoitu. Päätöman sammakon liikkeet ovat täysin tarkoituksenmukaiset: jos panemme sen selälleen, kääntyy se heti, jos heitämme sen vesiastiaan ui se astian reunalle, jos asetamme polttavaan happoon kastetun paperipalan sen selkään, koettaa se takajaloillaan melko monimutkaisia liikkeitä tehden sivaltaa sen sieltä pois j.n.e. Se käyttäytyy kuin normaalin eläin ainakin. Mutta jos eläin jätetään häiritsemättä, istuu se aivan liikkumatta ja kuivuu lopulta muumioksi paikalleen.

"Tunsiko" tai "ymmärsikö" sammakko mitään näiden kokeiden aikana?

Kaikki tähänastiset kokemukset viittaavat siihen, että tietoinen toiminta tapahtuu aivojen avulla, mutta nehan oli sammakolta poistettu. Tässä on kysymys nimenomaan yksinkertaisista, tiedottomista reflekseistä, niin "järkiperaisiltä" kuin liikkeet näyttävätkin.

Jos koe-eläimeltämme hävitämme selkäytimen ei refleksitoimintaa enää tapahdu. On siis ilmeistä, etteivät yksinkertaisimmat hermopsykologiset ilmiöt tarvitse aivoja. Ne voidaan selittää seuraavalla tavalla. Kuulo-, näkö-, tunto- y.m. aistimista johtavat hermolangat selkäyttimeen, kohtaavat siellä hermosoluja, joista lähtee hermosäikeet ruumiin liikuttajalihaksiin. Aistinhermolankaa myöten tulee ärsytys ulkomaailmasta, siirtyy selkäytimessä liikuttajahermoon, joka vuorostaan panee vastaavat lihakset toimimaan. Ärsytyksen kulkemaa tietä sanotaan **refleksiradaksi**.

Voiko tällaisten refleksien mekanismin ymmärtäminen auttaa meitä selittämään monimutkaisempia hermotointoja "vaistoa" ja "järkeä"?

On helppo löytää yhtäläisyyttä vaiston ja refleksien välillä. Kysymys on vain aste-erosta. Puhuessamme tah-

dottomista liikkeistä me itse asiassa nimitämme niitä milloin reflekseiksi, milloin vaistoksi. Me kutsumme jokaista kivun aiheuttamaa väistöllikettä sammakon jalassa refleksiksi, mutta kun puhumme noiden liikkeiden pohjimmaisesta syystä, sanomme sitä "itsesäilytysvaistoksi". Itsesäilytysvaisto on tyypillistä kaikelle elämälle, mutta itse asiassa se on vain joukko yksinkertaisia, ehdottomia refleksejä. Kun johonkin kohtaan tekee kipeätä, väistämme, kun joku meitä tuuppaa, estävät tiedottomat nopeat liikkeet kaatumisen, kun silmä näkee maukasta ruokaa, herää ruokahalu. Vastasyntynyt lapsi osaa imeä. Näinköhän lapsi "ymmärtää" mitä varten pitää imeä. Se imee kaikkea, mikä koskettaa sen huulia. Se seikka, että kaikki mikä tulee sen ruumiin kanssa kosketuksiin on valikoimatta työntävä suuhun, että se imee yhtä hyvin kiveä kuin rintaa, osoittaa että toiminta on tiedotonta, että kosketus herättää hermoteissä ärsyksen, joka saattaa lapsen imemään.

Tuollaisia refleksiyyhtymiä, joissa ei lainkaan tarvita tietoisuutta, ovat muutkin "vaistot".

Missä sitten on vaiston ja "järjen" raja? Miten selittää kaikki nuo ihmeelliset kertomukset "oppineista" koirista, jotka "rakastavat" isäntäänsä, jotka esim. "ymmärtävät", että isännän huoneen puhdistaminen, merkitsee hänen kotiintuloaan, miten selittää kuinka rotat "haluavat" matkustaa vussin värisissä rautatievaunuissa (Venäjällä tehty havainto) j.n.e. Kaikki sellainen kuin lintujen pesänrakentamis-taito, muuttoretket voidaan täydellisesti todistaa reflekseiksi, jotka eivät vaadi tekijöiltään sen enempää opettelemista, kuin silmän räpäyttäminen meiltä, kun taas tässä tapauksessa koira ja rotta ovat "oppineet" jotain. Pavlovin oppi **ehdollisista reflekseistä** luo valoa asiaan.

Jotta voisi käydä siihen vaikeaan tehtävään, mikä on eläinten ja ihmisen "järki"-toiminnan selittäminen erääksi refleksi-muodoksi, on tarkoin tunnettava alkeellinen refleksitoiminta. Asia selvinnee parhaiten, jos kerron hiukan Pavlovin työskentelytavoista.

Tekemällä leikkauksia koiran ruuan-sulatuskanavassa siten, että sylki- ja maharauhasten eritteet juoksivat putkia myöten ulos sekoittumatta ruokaan totesi hän, että eri ruoat saavat nesteitä eriämään tarkoin määrätty määrät riippuen siitä ruoasta mitä koira söi ja, että yhtä varmasti ja ehdottomasti kuin silmäluomi räpäyttää, kun jokin esine vilahtaa silmän ohi, yhtä ehdottomasti ja tahdottomasti saa koiran suuhun pantu vissi ruokamäärä aikaan syljen ja mahanesteen erittymisen, vieläpä tarkoin säännöllisessä ja tarkoituksen mukaisessa määrin. On selvää, että rauhaset työskentelevät täysin koneellisesti, reflektorisesti.

Mutta meille tulee "sylki suuhun" kun vain näemmekin maukasta ruokaa. Sama juttu jos nälkäiselle koiralle näyttää ruokaa: syikeä alkaa erittyä, ja (tasan 5 min. kuluttua) mahanestettäkin. Siis ruoansulatusnesteitä erittyy kahdesta syystä: ruoan ärsyttäessä suun makuhermoja, kemiallinen ärsytys, ruoan näkemisestä, "psykillinen" ärsytys. Refleksiratojakin on kaksi: toinen alkaa makunystyröistä ja päättyy rauhasiin, toinen näköelimistä päättyen sekin rauhasiin. Viimemainitussa tapauksessa olemme tottuneet sanomaan, että koira "tuntee" ruoan, että se "ymmärtää", koskapa se kaikin tavoin osoittaa iloaan lihaa nähdessään; häntä heiluu, silmät loistavat y.m.

Eräässä suhteessa nämä kaksi refleksiä eroavat toisistaan. Pavlov syötti koiranpentua vuoden ajan pelkällä maidolla, maidon näkeminenkin sai rauhaset toimimaan, mutta jos sille näytet-

tiin nyt lihaa ei "sylki tullut suuhun" ja vasta sitten kun sille muutamia kertoja oli syötetty lihaa, saattoi sen näkeminen ja haju rauhaset toimintaan. Toisaalta, pantiinpa koiran suuhun mitä ruokaa tahansa ilman että se ruokaa näki, alkoi sylkeä ja mahanestettä eritä. Siis kemiallinen, makuhermoista alkava refleksi on synnynnäinen, "psykyllinen" totumuksen kautta saavutettu. Pavlov nimittää edellistä **ehdottomaksi**, jälkimäistä **ehdolliseksi refleksiksi**.

Lukija voi väittää: toisessa tapauksessa koira ei "tuntenut" lihaa, toisessa "tunsi", siinä kaikki.

Katsotaan mitä Pavlovin kokeet sanovat.

Hän ottaa edelläesitetyllä tavalla opereeratun koiran, ruokkii sitä, mutta joka kerta ruokaa antaessaan soittaa kulkusella. 15—20 kertaa näin tehtyään kilistää hän taas kullusta, mutta ei annakaan ruokaa: koiralla alkaa erittyä ruoansulatusnesteitä aivan niin kuin syödessä. Oli keinotekoisesti saatu aikaan ehdollinen refleksi (kulkusen ääni) Sen voi saada aikaan käyttämällä kulkusen sijasta mitä muuta tahansa, pillin vihellystä, jotakin hajua j.n.e.

Mutta tuohan ei ole mitään uutta, väitetään. Eläimen opettaminen tuollaiseen on mahdollista vain sentähden että se "muistaa", että kun kulkunen soi niin ruokaakin tulee, se "tietää", "ymmärtää".

Jatketaan kokeita. Pavlov johtaa joka aterian aikana koiran jalkaan sähkövirran, joka tavallisissa oloissa saa eläimen kiemurtelemaan tuskasta. Unohtaen kivun koira syö ahnaasti ruoan. Muutamien tällaisten aterioiden jälkeen päästetään sähkövirta koiran jalkaan, muttei annetakaan ruokaa; koira alkaa iloisesti lihakoida, kuola valuu suusta, häntä huiskaa j.n.e.

Taaskinko koira "tietää", "muistaa". Se tuntee viiltävää kipua, mutta osoittaa kaikkia mielihyvän merkkejä. Jos kaiken muun vielä saattaisi selittää muistamiseksi, niin ruoansulatusnesteen erittyminen, joka ei lainkaan riipu tahdosta, jäisi hämäräksi.

Miten vastaa Pavlov?

Nälkäisen koiran syödessä on vissi reflektorinen rata kiihoitettuna, se, joka alkaa makunystyröistä kulkee keskushermoston kautta ja päättyy ruoansulatusrauhasiin. Tuo rata vallitsee koko olemusta. Mutta paitsi sitä liikkuu eläimen hermojärjestelmässä monenlaisia ärsytyksiä: näköaistimuksia lihan muodosta, hajuaistimuksia sen hajusta, kuuloaistimuksia (kulkusen ääni) j.n.e. Kaikki ne ovat toisarvoisia reflektoriseen perustaan, nälänsammuttamisrataan verraten, mutta kaikki ne kutoutuvat yhteen tuon voimakaimman, ehdottoman refleksin radan, kanssa. Monen toistamisen kautta sitoutuu esim. kulkusen äänen synnyttämä refleksirata niin kiinteästi perusrefleksirataan eläimen tietämättä, että kun edellistä ärsytetään kulkusen äänellä riittää se panemaan koko systeemin toimintaan, sylki alkaa erittyä, häntä heiluu ja muut jotain hyvää syövän koiran ulkonaiset tunnusmerkit ilmenevät.

Lukijalle käynyt selväksi mitä on esim. koiran "äly", "muistaminen", "rakkaus isäntään" y.m. Harjoituksen kautta saatu ehdollinen refleksi (esim. kulkusen kilinä) panee ehdottoman refleksin (nälänsammuttamisradan) toimimaan. Koira on isäntänsä kädestä saanut ruokaa, herkkupaloja; isäntä ja ruoka ovat esiintyneet niin monta kertaa yhtäikaa, että yksistään isännän näkeminen panee taaskin nälänsammuttamisradan reflektorisesti toimimaan, kuola valuu, silmät loistavat, näntä viuhtoo, kaikki merkkejä, joita olemme tottuneet pitämään koiran

"rakkautena isäntään", sen "ilona isännän kotiintulon johdosta".

Sylilapsen rakkauden äitiin voimme jo tällä asteella selittää refleksiksi; äiti, se on ruoka ja lämpö, saa lapsessa heräämään kaikki mielihyvän merkit, ilman muuta "ymmärtämistä". Katsotaan lapsen kasvattamista. Siinä käytetään tavallisesti kahta tapaa: rangaistaan pahanteosta, tai palkitaan kun lapsi tekee niinkuin tahdotaan. Edellinen perustuu siihen, että jonkun teon refleksirataan yhdistetään esim. makeisen-syömisrefleksi, jälkimäinen siihen, että jonkun teon refleksirataan yhdistetään ruumiillisen kivun refleksi. Onnistuminen riippuu siitä, mikä näistä kiihokkeista pääsee hermostossa vallitsevaksi. Jos lapselle on annettu vit-saa aina kun se on salaa ottanut sokeria, yhdistyy makean sokerin salaa syömiseen selkäsaunan tulon tunne, hän joko ei syö luvatta sitä (ehdollinen refleksi pitää kurissa ehdottoman) tai syö (ehdoton refleksi voittaa), mutta tuntee "omantunnontuskia" (alistettu ehdollinen refleksi: vit-sa).

Pavlov jatkoi kokeitaan edelleen. Kun hän oli saanut koiran ruoansulatusrauhaset toimimaan yksinomaan kulkusen avulla, teki hän siten, että kulkusta kilistäessään näytti punasta liinaa. 10—15 tällaisen harjoituksen jälkeen näytti hän vain punaista liinaa kulkusta helistämättä. Mitä tapahtui Kuola (sylki) alkoi valua suusta, maharauhaset erittivät nestettä. Ja kuitenkin ei se ollut punaista liinaa näytettäessä kertaakaan saanut, ei edes nähnyt ruokaa! Se oli ehdollinen refleksi, joka vain kulkusen kautta oli yhteydessä syömistoimintaan. Pavlov nimittää tätä 2:sen asteen ehdolliseksi refleksiksi. Mutta se on jo sama ilmiö, mitä sielutieteessä nimitetään "assosiatioksi" (yhdistämiseksi), "muistiksi" j.n.e., joita pidetään tietoisena älytoiminnan perustunnuksena. — Täten

jatkamalla voisi saada syntymään 3:nneen ja 4:nneen j.n.e. asteen ehdollisia reflekskejä. "Älykkäiden" sirkuskoirien ihmetemput voidaan selittää jo 2, 3 asteen ehdollisten refleksien avulla ja varmaa on, että eläimet eivät voi pitää koossa kuin muutamanasteisia ehdollisia reflekskejä. On vielä otettava huomioon että ellei opittua ehdollista refleksiä toista tarpeeksi usein perusrefleksin yhteydessä, niin se "himmentä", eläin tai ihminen "unostaa".

Ihmisen hermotoiminta poikkeaa eläinten vastaavasta toiminnasta siinä, että ihminen saattaa lisätä ehdollisia reflekskejä rajattomasti, järki on loppumaton monimutkainen ehdollisten ja ehdottomien refleksien järjestelmä. Kun eläinten refleksitoiminnat ovat kehittyneet pääasiallisesti **ehdottomien** refleksien moninaistumiseen ja ryhmittymiseen (vaistoon), on ihminen kehittynyt siihen suuntaan, että voi rajattomasti monimutkaistaa ja laajentaa **ehdollisten** refleksien sarjaa. Loppujen lopuksi ihmisenkin perusreflekseinä ovat yksilön ja lajin säilyttämisen ehdottomat refleksit: ravinnonhankinnan, itsesäilytyksen ja lisääntymistoiminnan refleksit.

Olen esityksessäni kosketellut pääasiallisesti eläinrefleksologiaa. Ensinnäkin siitä syystä, että ilmiöt ovat siinä yksinkertaisempia ja sentähden edullisemmat ottaa näin kovin tyypitetyn esityksen pohjaksi, toiseksi refleksologia on vasta muutamia vuosia vanha tiede, joten se ihmisen tutkimisessa ei ole ennättänyt saada paljon viimeistelyä aikaan. Mutta suunta ja metodit ovat siinäkin samat. Se asettaa aineelliselle ja objektiiviselle pohjalle ihmisen elin "älyn" ja tunnetoiminnan tutkimisen. Materialististen ja marksilaisten tiedemiesten kehittämänä uudella tieteellä on mitä urauurtavin merkitys psykofysiologisen monismin, psyykillisiin il-

Katsaus poliittisiin tapahtumiin viime kuukausilla

Kylvivät tuulta ja niittävät myrskyä

HELMIKUUN lopussa Leningradissa kansainvälisestä tilanteesta pitämässään esitelmässä huomautti tov. Rakovski, kuinka Ranska ja Englanti pelkäävät uutta sotaa Saksan puolelta. Esim. Morning Post kirjoittaa, että 6 vuotta sitten luultiin rauhan olevan taatun Euroopassa ainakin 50 vuodeksi, "mutta nyt ei ole ainoatakaan, joka uskaltaisi ennustaa, että rauha olisi varma edes 10 vuotta".

Koskaan ei historiassa ole ollut voittajilla sellaista tilaisuutta määritellä rauhaa mielen- sä mukaan kuin ententellä 1918—1919. Ei koko 19:lla vuosis. ole rauhanehtoja saneltu voitettuja kuulematta, niinkuin Versaillesissa. Ja nyt niitä rauhoja on korjattava, jo korjattukin. Sodan seuraukset olivat porvarisvalloille odottamattomat. Ei kukaan uskonut ettei enää tulisi **sotaa**, mutta uskoivat voittajat toki sen kautta valtansa vahvistuneen. Mutta nyt huomaavat päinvastaista tapahtuneen. "Me kylvimme tuulta ja saamme niittää myrskyä. Emme ajatelleet, millaisen sadon korjaamme, kylvimme tuulta omassa maassamme, kylvimme tuulta siirtomaissamme, kylvimme tuulta ulkomaisten kesken", kirjoittaa englantilaisessa lehdessä nimimerkki, jonka takana on korkea virkamies.

Nämä sanat sopivat muihinkin maihin, sahoi tov. Rakovski. Totta on että monet maat ovat vakiinnuttaneet valuuttansa. Eng-

iannin punta katsoo jo dollaria silmiin. Englannin kutomateollisuus laski markkinoille 1921 4,100 milj. neliöjardia kangasta ja viime vuonna 4 ja puoli miljardia. V. 1920 laskettiin Lontoon pörssissä liikkeeseen 19 milj. punnan edestä ulkolaisia lainoja ja viime vuonna (Japaniin, Tsheko-Slovakiaan, Unkariin y.m.) 60 milj. Sitäpaitsi pääoman vienti omiin alusmaihiin. Huolimatta passiivisesta kauppatasteesta on Englanti joka vuoden lopussa voinut merkittä "näkyttömiä tuloja" (pääomistaan) noin 300 milj. puntaa. Siksi ei Englannin kapitalisteja kovin pahasti pelota, vaikka v.v. ostivat 344 milj. punnan edestä enemmän kuin myivät.

Monet maat ovat saaneet kauppatasteensa vientivoittoiseksi: Saksa, Ranska ja varsinkin Amerika. Wien, jonka suuri finanssi-merkitys tuhoutui sodan kautta, on saanut siitä 60 pros. takasin, varsinkin Balkanin maihin nähden. Monia ristiriitoja on kapitalistien onnistunut järjestellä: Ruhrin riita, Englannin ja Ranskan välit y.m. Parisissa ententen vallat ovat nyt jakaneet Saksalta odottamansa saaliit: miljardi kultamarikkaa, joka summa viiden vuoden päästä lasketaan nousevan 2 ja puoleen miljardiin.

Mutta vaikka kapitalistien on näin onnistunut järjestellä asioitaan, eivät he suinkaan ole rauhalliset. Ei ole näet voitu selvittää kapitalistimaiden keskinäistä ristiriitaa, joka perustuu niiden taloudellisen kehityksen eri-

miöihin dialektisen suhtautumisen ja luokkarefleksologian kehittämisesä.

Mutta nykyinen refleksologia ratkaisee vasta puolet tehtävästä. On otettava vielä askel: osoitettava mahdollisuus ja keino puhtaasti fyysikaalis-ke-

miallisin menettelytavoim selvittää yksinkertaiset ärtäväisyys-ilmiöt; miten hermoaineksessa saattaa syntyä sellainen tila, joka saa aikaan refleksin. Seuraavassa kirjoituksessa koetamme vastata siihen.

Y. K a r p p a n e n.

laisuuteen. Dawes-paani uhkaa tuholla Englannin teollisuutta. Saksan täytyy, voidakseen maksaa suorituksensa, kohottaa kauppataaseensa voittopuoli 5—6 miljard. kultamarkkaan. Sitä varten täytyy sen työntää tavaroitaan Englannin markkinoille — josta juuri suursota 10 v. sitten alkoi! Näin on Versaillesin rauha luonut noidotun kehän, josta kapitalistit eivät pääse ulos. Lisäksi tulee ristiriita Englannin ja Amerikan välillä sekä toinen Amerikan ja Japanin välillä. Niistä puhuvat Englannin lehdet avoimesti. Japani yrittää vallata Tyynen ja Intian merien tiet. Lisäävät laivastoaan, varsinkin sen jälkeen kun Englanti päätti rakentaa Singaporeen laivastoaseman, joka tukee maksamaan 9 v:n kuluessa 10 milj. puntia. Japanin tunkeutuminen on pannut Englannin ja Amerikan lähenemään toisiaan. Kapitalistimaiden taloudellinen kohoaminen ei siis suinkaan poista ristiriidan syitä, vaan suurentaa niitä. On edessä taistelu hengemoniasta, herruudesta.

Englanti kehuu tuontinsa kohonneen 125 prosenttiin ja vientinsä 95:een ennen sotaa olleesta, mutta sen väestö on kasvanut 2 miljoonalla ja työttömiä on 1,35 milj., mikä luku yhä kohoo. Valtiolta ja kunnilta menee niiden ylläpitoon noin 800 milj. p. vuodessa. Vain sillä hinnalla voi se torjua sisäisen pulan kärjistymistä.

Italiaa uhkaa työttömyys, kun Amerikan ovet on kiinni ja Ranska ei voi ottaa vastaan enempää siirtolaisia. Joka maassa on elinkysymyksenä ulkomaisten markkinain saanti, mutta se on kovan taistelun takana. Ja kaikkialla lausutaan julki, että täytyy ruveta pientämään työpäivää. Se luo terävän ristiriidan. Englannin kapitalistit hyökkäävät työväenpuoluetta vastaan tahtoen kieltää tältä oikeuden kantaa puoluevero ammattijärjestöjen kautta. Hintain kohoaminen luo palkankorotusvaatimuksia, joihin kapitalistit vastaavat uhkaamalla jatkaa työpäivää.

Alus- ja siirtomaat synnyttävät uusia ristiriitoja. Esim. Intian kutomateollisuus kilpailee jo menestyksellä Englannin kanssa.

Englanti yrittää panna tulleja. Siirtomaiden kanssa kärjistyvät välit. Australia ja Kanada itsenäistyvät emämaata vastaan. Tekevät omia kauppasopimuksia. Aasiassa kasvaa kansallinen vapautusliike. Niiden maiden porvaristo haluaa harjoittaa omaa politiikkaansa. Sota ei siis lujittanut imperialistien herruutta, vaan sitä kovin horjutti.

Lokakuun vallankumous — se se kapitalistien voiton turmeli. Eräs englantilainen aikakauskirja kirjoittaa, ettei sitten Rooman sortumisen ole ollut niin merkitsevää tapausta. Se on ehkäissyt Turkin ja Kiinan jaon, jotka oli päätetyt sodan aattona. Aasian kansat siitä rohkaistuivat. Tsarismien uhka katosi. Ja koko laajan Neuvostoliiton alueet vapautuivat taloudellisesta orjuudesta. Kun muistaa, että Venäjällä oli ennen sotaa 12 miljard. rpl. velka, joka summa (amerikalaisen tilaston mukaan) kasvoi 16 miljardiksi, niin ymmärtää kapitalistien raivon. Ilman Lokakuun vallankumousta täytyisi Venäjän, paljoa enemmän kuin Ranskan, rukoilla apua ulkomaisilta kapitalisteilta. Sen budjetista menisi kolme neljättä osaa velkain korkoihin! Urquartin ja Shingarevin suunnitelma v:lta 1917 kertoo, kuinka kansainvälinen pääoma aikoi Venäjää kiskoa.

Englannin porvariston oikea siipi on aika voimakas. Ja se haastaa joka tilaisuudessa riitaa SSSR:een kanssa. Toinen siipi, teollisuus- ja kauppakapitalisteja, pyrkii kompromissiin. Ja työväenluokka kokonaan tuntee valtavaa myötätuntoa Neuvostoliittoa kohtaan — ei teorian perusteella, sillä se on hyvin sekava, vaan luokkavaiston. Liittoutumishommista SSSR vastaan Balkanilla ja Baltian maissa sanoi tov. Rakovski, että monet suurvallat kernaasti näkisivät tuollaisten liittojen syntyvän, mutta rahaa eivät kapitalistit halua sinne antaa. Eräs pankkiiri Englannissa oli tov. R:lle sanonut, että on menettänyt paljon rahaa Venäjälle, mutta — on valmis antamaan rahaa sinne sekä Turkkiin ja Meksikoon, ei muualle.

Tilanne on nyt sellainen, lopetti tov. Rakovski, kuin oli 1914. Hurja kilpailu mark-

kinoista, kärjistyvät suhteet, riidanpesiä yltäpäri maanmaa. Vain työväenluokka voi pelastaa maailman uuden sodan katastroofilta.

Oltava varuillamme

Puna-armeijan 7-vuotisjuhlassa Leningradissa puhui sota-asiaain komisari, тов. Frunze ensin siitä, mikä merkitys on ollut Leningradin työväellä lahtarien hyökkäysten torjumisessa. Nyt on neljättä vuotta saatu tehdä rauhan töitä, mutta sodaa vaara ei ole vähennyt. Siksi on Puna-armeija yhä huolienpitomme esineenä. Sen, kuten jokaisen armeijan, voima riippuu kolmesta tekijästä: "hengestä", organisatsioonista ja tekniikasta.

Henki on hyvä. Siinä suhteessa voittaa armeijamme jokaisen muun maan armeijan. Sen kokoonpano on työläis-talonpoikainen. Sen päällystö ja poliittinen johto tyydyttävät meitä 100 pros. Puolueen jäseniä on sen päällikönpaikoilla 33 ja puoli pros. Ja puolueettomista mitä siinä on, voi sanoa, että olisi hyvä, jos olisi enemmän niin hyviä puolueen jäseniä kuin ovat nämä puolueettomat. Ensi kerran voimme sanoa, että myös taloudelliset olot ovat sellaiset, että päällystö voi leipähuolten puolesta panna kaiken huomionsa toimeensa. Me nauramme porvarislehtien tarinoille meillä muka kaikkialla riehuvista kapinoista. Hukkua tarttuu oljenkorteen. Meidän voimamme on siinä, että meillä on vallassa työväenluokka, jonka mukana kulkee monimiljoonainen talonpoikaisto.

Nyt on armeijassamme 560,000 miestä. Tsaarilla oli puolitoista milj. Tärkeätä on laittaa niin, että nopeasti voimme tarpeen tullen täydentää rivit hyvillä taistelijoilla. Siihen me pyrimme järjestämällä vakinaisten joukkojen rinnalle milisin, territoriaalijoukkoja. Meillä on todisteita, että tässä olemme onnistuneet. Ja taloudellisen elämän tervehtyminen luo sofiilaaliselle voimallemme lujan pohjan. Teollisuuden tavaton kasvu luo meille joka päivä uutta varavoimaa. Ja valtion teollisuus antaa meille suuren etuistuiden kapitalistimaiden edellä. Niille tekee

yksityisomistus paljon haittaa tässä suhteessa.

Yhteentörmäys kahden maailman välillä, johon meidän on oltava valmiit, saattaa olla kaukanakin. Eikä ole meillä syytä sitä jouduttaa. Rauhan työhön vahvistaa meitä joka päivä. Mutta sen yhteentörmäyksen varalta on meidän kengitettävä kaikki jalkamme. On täydennettävä päällystö, poliittinen johto ja miehistö. Varustettava ne kaikella tarvittavalla. Tekniikassa me olemme porvarismaista jälessä. Siksi kaikki voimat jännitettävä sen parantamiseksi.

Meillä on suuria etuja puolustuksen suhteen. Laaja alue. Kaikki syy luottaa siihen, että työväen ja talonpoikain liitto yhä lujittuu. Liittolaisemme on joka imperialistisen maan työväenluokka. Samoin siirtomaiden satamiljoonat. Ja me muistamme Leninin neuvon: Odota jotain — valmistautukaa! On kestävä niin kauan, kunnes kärjistyvät porvarillisen maailman ristiriidat, tulevat avuksemme sorretut luokat ja kansat. Epäilemättä voimme luoda Neuvostoliittomme linoitukseksi, jonka muureja vastaan kilpistyvät porvarillisen maailman kaikki ponnistukset. Ja kun tulee ratkaiseva hetki, on voitto oleva työtätekevän kansan vereillä vaellun lipun.

Ebert

Saksan laktaritasavalla presidentti Ebert, sos.-dem., ei enättänyt tulla voittoisan proletariaatin vallankumouksellisen tuomioistuimen eteen. Hänen, Scheidemannin ja Nosken puolueen avulla on Saksan porvaristo, vaikka vaivoin, pitänyt yli 6 vuotta puoliaan työväen rynnistyksiä vastaan. Ja niin sai hän kuolla "kunnialla". Kaikkien maiden noskelaisetkin, jotka väliin — joukkojen takia — olivat selitelleet, että eivät vastaa hänestä, tunnustavat känet nyt omakseen ja suitsuttavat hänen ylistystään.

Mutta Saksan vallankumouksellisen proletariaatin "Punalippu" (Rote Fahne) kirjoittaa: "Fritz Ebert oli kavallus ja vastakumous ruumiillistuneena. Fritz Ebert merkitsi työ-

väen raatelemista valloituksen ja rosvoituksen hyväksi, se merkitsi myytyä vallankumousta, se merkitsi kymmentuhansia lahdattuja vallankumouksellisia, se merkitsi kenttäoikeuksia, verituomioita, kuritushuonetta, se merkitsi Stinnes-tasavaltaa ja Barmat-sosialismia. Fritz Ebert on kirous miljoonien huulilla, ja tämä kirous kaikuu yli sen keltojen kalkutuksen, joilla häntä kunnioittaa virallinen Saksa, wilhelmiläisten kenraalien, aatelisjuurikarien, teollisuusritarien, kiskurien, keinotteijain, kullassien, luokkatuomarien ja valtiolisten virkakäpöpejäin Saksa”.

Ja tämä Saksa tunsii sanain sattuneen. Se lakkautti lehden kolmeksi viikoksi.

Branting

Toisen noskelaisten ”suuren vainajan”, joka myös kuoli liian aikaisin, saattoivat ”kunnialla” hautaan Ruotsin kuningas sekä imperialistirosvojen ja Suomen sos.dem. edustajat yhteisrintamana. Tainio häpäisi Suomen työväkeä lausumalla, että ”onnellisemmin olisi meille käynyt, jos paremmin olisimme hänen neuvojaan noudattaneet”. Branting oli näet Turun puoluekokouksen aikana 1899 kertonut, että heillä Ruotsissakin oli alkuaikoina ollut työväenliikkeessä ”äärimmäisen jyrkkiä ja kiivaita muotoja, mutta pian oli tultu huomaamaan, että myöskin rauhallisemmilla ja kohtuullisemmilla keinoilla voidaan päästä eteenpäin ja päästä v a r m e m m i n eteenpäin”.

Niin. Työväenliikkeen alkuaikoina esiintyy todellakin jyrkkänä ja väärentämättömänä työväen sisu, riistetyn kansan vuosisatainen viha. Kapitalistien törkeä vastustus synnyttää myös teräviä yhteentörmäyksiä. Mutta sitten seuraa ”rauhallisen” toiminnan aika. Ulkomaiden kapitalistien kokemuksista viisastuneina ja peräytyen työväen pakottavan voiman edessä tekevät valtaherrat myönnytyksiä. Työväenliikkeen johtoon tulee amatillinen ja puoluebyrokraatia, nojautuen työläisylimistöön, jota kapitalismi lahjoo palkankorotuksilla y.m., mihin sille antaa tilaisuuden kapitalismin nouseva talous. Mutta

kriisien aikana otetaan myönnytykset taas pois — työväenliikkeen johdon avulla. Kunnes sitten tulee umpiperä: kapitalistit eivät enää anna peräksi, työväen joukot rynnistävät eteenpäin, temmaten mukaansa, kumouksellisina hetkinä, osan reformistisempaakin väkeä ja sen toimitsijakuntaa. Syntyy avoistaistelu, vallankumous.

Suomessa oli työväenliike, v:n 1905 vallankumouksen vaikutuksesta, varsin proletariaaria ja verrattain jyrkkää. Uusi vallankumous 1917—1918 myllersi taas pohjavoimat liikkeelle ja s.-d. puolue joutui kansalaissodan johtoon. Tätä sen kunniakkainta muistoa häpäsee nyt Tainio. Hän häpäsee sitä luokkatietoisuutta, jolla Suomen työväki torjui brantingilaisuutta liikkeestään — vaikka se silti pääsi pesiytymään. Tainio valittaa sitä, ettei Suomen s.-d. puolue kavaltanut työväkeä ratkaisevana hetkenä, ruvennut sen teurastajaksi, noskeksi.

Sanoimme että Branting pääsi kuolemaan liian aikaisin. Luulisi riittävän 40:n vuoden petturityön, arvelee lukija. Tarkoitamme sitä, että Branting ei saanut nähdä työnsä raukeavan hukkaan. Ruotsissa sai s.-d. hallitus juuri ennen hänen kuolemaansa suursulun lykkätyä. Luokkataistelun kiertämätön kärjistyminen on sielläkin edessä. Ja Brantingin kuolema edistää sitä kärjistymistä. Mutta elävänäkään hän ei olisi sitä voinut estää. Hänen olisi täytynyt ruveta lahtariksi työväkeä vastaan, kuten puoluetoverinsa Saksassa y.m. Ja siitä hän säästyi *). Ruotsin työväeltä jäi se oppi saamatta. Ja se vaikeuttaa sen tietoisuuden selkenemistä. Mutta silti pelkäävät Ruotsin porvarit täydellä syyllä, etteivät hänen johtopaikasta tappelevat seuraajansa kykene yhtä hyvin torjumaan työväen nousua, yhtä hyvin sitä pettämään.

*) Vaikka tekikin lahtaritekoja: kannattivat ententen sotaa Venäjän vallankumousta vastaan, antoi hallituksensa meriministerin auttaa Suomen lahtareita 1918 y.m.s. ei Ruotsin työväki vielä sitä huomannut. Ei nähnyt häntä o m a n a lahtarinaan.

Lian

komas vainaja, jonka poistumista porvaria on syytä surra, on Ole Lian, Norjan Ammattijärjestön puheenjohtaja. Hän oli kernottelupolitiikoitsija luokkainta ja vastenmielisintä lajia. Kun Norjan työväki 1917 heitti noskelaisjohtajansa yli laidan, pelasti hän itsensä siitä liittymällä vasemmistoon. Hän seurasi, vaikka ilmeisen vastenmielisesti, mukaan Kominterninkin. Ja kun hänen kiiwas vastustajansa Tranmael tuli luokkataistelun pettäjäksi, seurasi Lian häntä halusta pois Kominternistä. Noskelaiset pitivät häntä jo liittolaisenaan — niinkuin olivatkin häntä inhonneet — mutta kuolema katkasi hänen pyrkimyksensä johtaa Norjan työväki jälleen Amsterdamin isäntötiin.

Suomen uusi presidentti

Suomessa on valittu presidentiksi maalaisliittolainen kuvernööri Relander. Sen vaalin erikoispiirre on, että siinä kaikkein enimmäin huiputettiin — talonpoikia. Onhan maalaisliitto olevinaan heidän puolueensa. Ja se on käynyt kynäsoata kaikkein äkäsinäin ruotsalaista herraspuoluetta ja suomalaisia monarkisteja, kokoomuspuoluetta, vastaan. Ja nyt nämä puolueet valitsivat Suomelle presidentiksi — maalaisliittolaisen! — Tähän voi olla vain yksi selitys: Relander on salamonarkisti, — kuten Ståhbergin oli. Ei ollutkaan mikään salaisuus, että "Maakansa", Viipurissa ilmestyvä maalaisliiton lehti, joka joskus on ollut räikeäsuinen talonpoikaislehti, juuri hänen vaikutuksestaan on tullut Maalaisliiton ja porvarispuolueiden yhteistoiminnan innokkaimmaksi asiamieheksi ja työväensyöjäksi. Suomen talonpojat saavat siis merkitä poliittiseen muistikirjaansa, että heidän niskansa yli on valtiiovallan keskeiselle paikalle astunut mies, joka varmasti tulee käyttämään valta-aikaansa suurpääoman etujen ajamiseen. Mutta vaikka Suomen talonpojat ovatkin antaneet itseään pitkän aikaa johtaa harhaan, ei se sentään voi kovin kauan jatkua. Jo havaitaankin Maalaisliiton jäsenis-

tön, varsinkin pientalonpoikain keskuudessa vakavaa tyytymättömyyttä, jonka kärki kohdistuu niitä vastaan, jotka tästä puolueesta ovat tehneet ästinalaudan pyrkiessään korkeille virkapaikoille, missä ovat osoittautuneet suurpääoman nöyriksi käytyreiksi. Maalaisliittolainen hallitushan pantiin 1923 suorittamaan julkea laittomuus, Sos. Työväenpuolueen toimitsijan vangitseminen ja todistuksitta tuomituttaminen, jonka likasen rengityön tehtyä nämä maalaisliittolaiset saivat potkun hallituspaikoilta, mihin heidät taas otetaan, kun porvaristo jälleen tarvitsee tavallista likaisemman työn tekijöitä.

S.

Lahtarit ryöstöretkistään. "Karjalana puolesta" — on Lauri Kivisen kirja ilmestynyt lahtari-Suomessa 1919. Tosiasiasa on se kuvaus retkestä karjalaisia vastaan, vaikka lahtarien omituinen kielenkäyttö kääntää asiat ylösalaisin. Että retki tosiaankin oli rosvoretki karjalaisia vastaan, sen todistaa kirjoittaja itse. Retkue kulki rajan yli matkalla Uhtualle kesäk. 26 p. 1918. Se oli menossa "pitämään huolta siitä, etteivät punaset pääse hävittämään ensimmäisen Vienan Karjalan retkikunnan valtasaa lleskemä osaa Vienasta". (Harvennus allekirjoittaneen.) Edellinen "ev.-luutnantti Malmi retkikunta oli hajoamistilassa". Miehen Suomessa "lomalla", "josta ei monenkaan mieli tuntunut takaisin tekevän".

Ei maksa kuvata retkueen alkuvaiheita. Kertomus niistä on tavallista hulikaanimaiten herrasnuhkien "matkailu"-kuvausta. Yrittivät hametietä saada kansan "suosiota", mutta tyttöjen vastarinta oli heitukoille noloistuttavan jyrkkä.

Mitä lajia päälliköt olivat, siitä saa pienen käsityksen, kun tutustuu "Pikku Jussin" — jääkäriluutnantti J. Väisäsen, joka oli saanut potkut "valkoisesta" armeijasta, kun ei ollut tervehtinyt valkoisen armeijan venäläistä upseeria, vaan antanut tätä korvalle. Ja sinne Vunaan sen Jussin seikkailut päättyivätkin. Eikä hän ollut ainoa hulikaani,

josta Suomen kansa tämän retken kautta vapautui.

Kuinka kansa suhtautui kutsumattomiin "vapauttajiinsa", siitä saa käsityksen siv. 103 olevasta kuvauksesta, kuinka "kylien miehistä yksi ja toinen katosi". Naiset sanoivat niiden menneen "ansoille", mutta selvisi siten, että ne menivät piknikkien puolelle, ja että parin englantilaisessa puvussa kotipuolella käyneen karjalaisen matkan jälkeen "alkoi miehiä yhä useammin kadota ansoilleen".

Ja loppusivulla sanoo kirjoittaja suoraan, että "paikkakunnan väestöstä suurin osa oli vihollisten puolella ja auttajana". Ja hän myöntää, että "joukoissamme oli paljon huonoja aineksia, sairaita, pelkureita, jopa huli-gaanejakin". Ilmari Kiantokin kuuluu sanoneen, että retkikunta särkyi säpäleiksi "oman rappiotilansa takia". — Ja kaatui heitä oman ilmoitustensa mukaan 70—80 miestä.

Mutta eivätpä viisastuneet vielä Suomen hulikaanit. Uusia retkueita panivat toimeen. Kulakki-kauppiaiden ja Suomen tukkiherrain eduksi. Karjalan kansalle kärsimyksiä tuottaen. Ja harlittavat yhä uusia ryöstöretkiä. — Me panemme vain merkille, miten he itse edellisiä "sankaritekojaan" kuvailevat. Vietnan kansa muistaa kyllä moisia "auttajiaan", eikä heitä takaisin toivo. Rajalta jo takaisin käännynnään. S.

Saatu tunnustus

Englannin ammatillisen delegatsioonin kertomus Venäjän matkastaan on ilmestynyt ja pohditaan sitä kaikilla maailma ääriillä. "Norjan Kommunislehti" muistuttaa Tranmaelin tapaisten luopioiden kantaa Venäjän valtakumoukseen nähden. Hän on alkanut yhä häikäilemättömämmin hyökätä neuvostovaltaa ja sen johtajaa, kommunistipuolueettamme vastaan. Englannin lähetystön kertomus on hänelle korvapuusti. Sillä sen antajat eivät ole koskaan näytelleetkään kommunistia. Toverilehtemme sanoo, että tuossa kertomuksessa on koko joukko periaatteellisia lausuntoja, joita emme hyväksy. Meillä on varmat

periaatteet. Sanokoot niitä kernaasti "dogmeiksi". Ne ovat "kalliisti ostettuja yhteiskokemuksia ja yhteishavaintoja, jotka tekevät meidät ehdottoman sovittelemattomiksi k a i k k i n vastustajiin nähden". Mutta me j n e m m e merkille vastustajaimme antaman tunnustuksen". Lukiessamme Englannin ammatillisen delegatsioonin loppupäätelmät, olemme ylpeät venäläisten tovereittemme puolesta. Ensi kerran toteavat viralliset maailman mahtavimman työväenluokan edustajat tarkkojen ja laajojen, ammattimiesten johdolla suorittamainsa tutkimusten perusteella, että Venäjän neuvostovaltio, ensimmäinen työväen ja talonpoikain valtio maailmassa, todella on p a r a s j a v o i m a k k a i n valtio maailmassa." Kertomuksessa sanotaan, että "Neuvostoliitto on voimakas ja vakava valtio; sen hallitus nojautuu ensiksikin valtiososialistiseen järjestelmään, jota toiminnallisesti tukee työläisten suuri enemmistö ja jonka tunnustaa talonpoikain suuri enemmistö; toiseksi nojaa se federaatiiviseen rakenteeseen, joka antaa hyvin suuren sivistyksellisen ja kohtuulliset valtiolliset vapaudet, täyden uskonnollisen sivistäisyyden mukana, rotunsa puolesta ja maantieteellisesti vähemmistönä oleville heimoille; että hallituskoneisto, huolimatta siitä, että se on perusteeltaan toisenlainen kuin muiden valtioiden, tuntuu toimivan hyvin ja on ei vain kaikkein puolin parempi kuin mikään muu hallitus mitä on ollut Venäjällä, vaan että se myös on suorittanut ja suorittaa tehtäviä mihin muut hallitukset eivät ole pystyneet eivätkä pysty..."

Jos noskelaiset, esim. Suomen Peräläiset y.m., osaisivat hävetä, niin nyt olisi tilaisuus. Mutta he ovat myyneet sielunsa imperialismin perkeleelle eikä heille ole pelastusta.

Saksan sotavalitus

Versaillesin pakkorauhan sanelijat ovat taas hädässä. He toteavat paniikin vallassa, että Saksa ei ole aseistariisuttu. Marsalkka Fochin johtama sotilasneuvosto huomauttaa, että Saksa on luonut enemmän kuin puolen-

miljoonaisen armeijanrunnon. Armeija voidaan mobilisoida muutamassa päivässä. Versaillen ehtojen mukaan pitävi maanpuolustusjoukon — 100,000 miestä — paivella 12 vuotta, mutta iin ei tapahdu. Tuo joukko on siis upseeri- ja aliupseerikoulu, jossa jo on koulutettu yli 200,000 miestä. Poliisijoukot saavat myös sotilaallisen koulutuksen ja ovat aseistuksensa puolesta täysiä sotilaita. Armeijalla on esikuntansakin, 250 miestä, vaikka "rauha" sen kieltää. Sotatarpeita voi Saksa myös valmistaa, paitsi myrkkyykaasuja, 540 tykkiä päivässä.

Mitä tämä todistaa? Sitä että suurta tellisuuskansaa ei voida kohdella alaikäisenä. Se löytää kyllä keinonsa. Mutta silti voisivat ententen suurrosivot nukkua yönsä rauhassa.

Nykyinen Saksa ei kykene sotaan enempää kuin kykeni Kerenskin Venäjä. Ei koskaan enää saa Saksan porvaristo työväkeä lahjotuksi eikä petkutetuksi niin kuin 1914. Marraskuussa 1918 ei Saksan rintama pettänyt sotakuntoisuuden puolesta, vaan vallankumouksen takia. Tosin oli nälkä ja sotaväsymys. Mutta Venäjän neuvostovalta on osottanut, että nälkäinenkin kansa voi sotia. Wilhelmin Saksa sortui sisäisiin ristiriitoihinsa. Upseerisakki syyttää siitä noskelaisia, "marraskuun kavaltaija". Tuolla syytöksellä on tietenkin tarkoituksena terrorisoida nosket uskollisemmin "isänmaalliseksi", mutta merkitsee se myös syvää juopaa "isänmaan" eri kannattajaluokkien keskuudessa. Heissä ei ole yhtään, joka kykenisi kokoomaan kansan maanpuolustukseen. Monarkistit kyllä rähisevät, mutta heillä ei ole upseereilleen sotaväkeä. Pikkuporvarilliset demokraatit, nosket mukaan luetuina, eivät myöskään voi johtaa sotaa, kun koko heidän kannatuksensa perustuu siihen, että lupaavat ylläpitää rauhaa — maitemalla ententen edessä. Omistavien sodasta tulisi pannukakku niinkuin Kerenskin hyökkäyksestä.

Saksan kansan puolustuksen voi järjestää vain proletariaatti. Mutta sitä varten täytyy sen ensin kukistaa riistäjäin valta.

Saksa

Tehdaskomiteain vaaleissa ovat kommunistitoverimme saavuttaneet suuria tuloksia. Esim. Berlinin metallityöväen keskuudessa. Noskelaisten äänet kuivuncet nuuta aan. Ruhrin suurissa teollisuuskeskuksissa, jopa taantumuksellisessa Baijerissa ovat kommunistit voittaeet loistavasti. Hallessa nosket ponnistivat kaikki voimansa, saaden 322 ääntä kommunistien 510 vastaan. Reinin mailla ovat ammatilliset järjestöt saanee kommunistien toimeliaisuuden vaikutuksesta lyhyessä ajassa tuhansia uusia jäseniä. Rhin-kaivoksessa annettiin kommunistien tehdaskomitealistan puolesta 1,098 ääntä, kun nosket saivat vain 318 ja kristilliset 230 ääntä. Monessa paikassa, jossa nosket ovat olleet ehdottomassa valta-asemassa, saivat nyt kommunistit voiton. — Suuria työtaisteluita on pitkin Saksaa ja uusia edessä. Metallikaivosmiehet sanonee irti tariffeja Rautateillä laaja lakko. Päätaistelu tulee 8 tunnin työpäivästä.

Ranska

Kommunistipuolueen kongressista Clichysä kirjoittaa tov. Treint, että siellä kärsi trotskilaisuus ratkaisevan tappion. Trotski, joka oli sodan aikana Ranskassa toiminut yhdessä kumouksellisten syndikalistien kanssa, nautti Ranskan työväen keskuudessa miltei rajatonta ihailua. Nyt on se haihtunut. Puolue totesi hänen virheellisen linjansa, joka ilmenee niin selvänä varsinkin hänen viime teoksissaan.

Puolue totesi kansainväliselle tilanteelle ominaiseksi kasvavan kilpakiistan Amerikan imperialismiin ja Englannin johtaman Europan imperialistien liittoutuman välillä. Pikku ritiojaan ne sovittelevat, mutta suuri vastakohta kärjistyy yhä. Europan imperialistien liittouma tähtää tietenkin voimien kokoamista myös Neuvostoliittoa vastaan. Englanti harrastaa keskenäistä takuujärjestelmää itseensä, Ranskan, Saksan, Belgian ja Italian kesken. Ranskan puolueen kanta on toinen

kuin kuin Trotskin varovaisesti esille heittä-mä aatos Amerikan yli-imperialismista, joka sanelee tahtonsa maailmalle.

Puolue totesi demokraattis-pasifistisen ajan olevan ohi. Kapitalismin ristiriidat kärjisty-vät. Suuria työtaisteluja ja siirtomaataiste-luita on edessä. Porvaristo pysyttelee val-lassa yhdistämällä kaikki mahdolliset voimat: valtion, fascismin, anarkismin ja sosialide-mokratian. Puolueen kanta on ristiriidassa Trotskin käsityksen kanssa, että porvaristo antaa fascismin väistyä demokratian tieltä. Fascismi on porvariston teknillinen taistelu-järjestö ja sosialidemokratia työväen harhaan-johtaja imperialismiin hyväksi.

Ranskassakin kärjistyvät clout. Senkin siir-tomaissa nostaa kansa päätään imperialismia vastaan. Amerikan ja Saksan kilpailu luo uh-kaavan taloudellisen pulan. Ranskan pikku-porvaristolla on vallankumouksellisia tradi-tioita. Kunnallishallintoja joutuu kommunistien käsiin. Puolue varustautuu fascismin vastaan. Ammatillisten järjestöjen yhtymis-kokous pidetään syksyllä. Talonpoikia lähes-tytään. Puolueen bolshevisoimien käynnissä. Työmaasoluja toimesta. Joukkoja jär-jestetään taisteluun kallista aikaa vastaan. Työväen ja talonpoikain kontrollioikeutta vaaditaan. Varustaudutaan taisteluun 8 t. työpäivän puolesta ja aseelliseen puolustuk-seen fascismin vastaan. Nostatetaan kansaa taisteluun Europan alistamista vastaan Ame-rikan siirtomaaksi ja Dawes-suunnitelman Ranskaan soveltamista vastaan.

Ruotsi

Suursulku, joka käsittää 130,000 työtove-ria ei ole eilispäivän tuotetta. Kapitalistit varustaneet siihen vasta 1918 lähtien. Työ-väkeä sitoneet pitkät sopimukset, aina viisi-kin vuotta. Kapitalistit tahtovat polkea pal-kat alas. Valittavat teollisuuden pulaa. Am-matilliset pomot säästäneet kapitalisteja. Olleet viime vuosina polkemassa palkkoja 20—25 pros. Nyt tahtoo työväki taistella ase-mansa puolesta. Täysikasvuisen työväen si-jalle on otettu töihin nuoria, jolle maksetaan

vain 9:kin kruunua viikossa. Työnteettäjät tahtovat vanhemmille "oikeutta" ottaa mu-kaansa töihin 14—15 ikäisiä lapsiaan, tulla porvariin avuksi riistännässä. Sotateoli-suuden romahtaessa jäi noin 100,000 työttö-mäksi 1921—23. Huippukaudella oli työttö-miä 160,000. Kutka näistä kieltäytyivät ru-peamasta rikkureiksi, menettivät avustuksensa. Työttömien avulla poljettiin palkkoja. 1922 oli 20,000 metallimiestä 6 k.k. sulun aiaisina. Varsinkin kommunisteja heitettiin pois töistä. Saha- ja metsätyöläisiä uhattiin suluilla. Viime vuonna kohosivat hinnat. Työväki alkoi vaatia 20 pros. palkankorotus-ta. Noskelaiset varottelevat taistelusta. Kul-jetustyöläisten luottamusmies Lidley julkaisi neuvottelujen kuluessa porvarislehdessä hyök-käyksen työväkeä vastaan. Sellaisia ylistää porvaristo "järkevinä".

Mutta sulkunsa takana on porvaristolla poliittisilakin tarkoituksia. Se tahtoo voimak-kaan sotailituksen — joka kysymys juri on esillä. Se hommaa sotaliittoa reunamaiden ja Suomen kanssa Neuvostoliittoa vastaan. Kommunistipuolueen toimistoon murtaudu-taan. Nostetaan juttuja "Sinovjev-kirjeistä". Laivaston aluksia on pantu liikekannalle kommunisteja vastaan. Kaikesta näkyy, et-tä porvaristo varustaa suurta hyökkäystä. Porvaristoa auttaa m.m. luopio Höglund. Mutta kommunistien suurlakkotunnuksen ovat suuret joukot työväkeä ottanut innolla vastaan. Lindleyn amm. osasto — Tukhol-man suurimpia — on yhtä ääntä vastaan hy-väksynyt tunnuksen; se vastustava ääni oli — Lindleyn.

Ruotsissa on siis alkanut suurtaistelu, jos-sa Ruotsin työväki joutuu ottamaan vastaan kapitalistien hyökkäyksen koko Skandinavian työväenluokan etujoukkona. Se tarvitsee siinä kaikkien muiden tukea.

Ruotsin armeija-uudistus

Sos.-dem. "puolustusministeri" (kapitalisti-etujen puolustaja), ent. antimilitaristi Per Albin Hansson on esittänyt sotilasohjelman-sa. Siitä sanoo Ruotsin noskelaisten hovi-

nari Rickard Lindström kirjeessä Suomen noskelaislehtiin, että se on "oleellisesti vain puolustusvalmiuden järjestely" eikä "aseistariisuminen". Niinkuin onkin. Sen mukaan vähennetään asevelvollisten, s.o. työväen ja talonpoikain aseharjotuksia. 51,000:sta asevelvollisesta kutsutaan harjotuksiin vain 36,000. Jalkaväen harjotusaika supistetaan 140 päiväksi, mutta luvataan harjottaa "voimaperäisesti". Erikoisjoukkojen harjotusaika on 200 päivää, ylioppilaiden 260 (niistä kasvatetaan reserviupseereja). Joukko-osastoja vähennetään, samoin vakinaisen päällystön määrää. Mutta ilmalaivastoa lisätään, samoin laivastoa, vaikka se "uudistus" nyt hie-man lykätään, jotta saadaan nyt näyttämään siltä kuin "vähennettäisiin" kuluja. Ja luvataankin vähentää 33 milj. vuodessa, eli 25 pros. Tämä on kuitenkin silmäinkääntämistä, sillä laivastokysymys tulee uudelleen esille, ja kaikenlaisia sivumenoja, lakkautuspalkkoja y.m. esiintyy. Eikä tämä vielä ole läpiajettukaan. Meteioivälle oikeisto'le voidaan vielä tehdä myönnytyksiä. — Sillä suurporvaristo on tyytymätön. Se tahtoi heittää painavamman miekan suurvaltain neuvospöydälle, niin että heidätkin joksikin tunnustettaisiin. Mutta pikkuporvarillisten liberaalien avulla saatetaan tämäkin ajaa läpi. Pääasia siinä on, että sotilaallinen tehokkuus tahdotaan säilyttää ennallaan. Uusilla keinoilla. Tietenkin on osa porvaristoa, joka ei 'hyvänsä ymmärrä". Upseerinpaikansa menettävät ovat tyytymättömät. Samoin armeijan hankkijat y.m., joilla on suoraista etua nykyisestä. Mutta s.-d:n täytyy tyydyttää kansaakin lupalalla, muutoin on sitä mahdoton kauemmin petkuttaa. Ja niin on syntynyt se sekasikiö, josta valtiopäivillä käydään keskustelemaan.

Norjassakin

Äsken niin "demokraattisessa" Norjassa on nyt 62 luokkataistelun uhria porvarsiton vankiloissa. Kommunistipuolue on suurkäräjillä (eduskunnassa) ehdottanut, että ne

vapautettaisiin. Toverilehti lausuu: "Me toteamme että työväellä on yksimielinen tahto viedä taistelu luokkakoikeutta vastaan ja vankien vapauttamisen puolesta perille kaikilla keinoilla — ei vain parlamentarisilla, vaan myös parlamentin ulkopuolisilla".

Norjassa onkin muodostunut muiden puolueiden yhteisrintama kommunisteja vastaan. Suurkäräjien puhemies Lykke oli ottanut kylmästi vastaan työttömäin lähetystön, jonka johtaja eduskunnan portailia pitämässään puheessa oli nimittänyt puhemiestä heittiöksi. Siitä nousi meteli eduskunnassa m.m. framaeelilaisen "työväenpuolueenkin" puhujat asettuivat porvarien puolelle. Kommunistipuolueen puhujat muistutti, kuinka sama Lykke oli ollut teitoinen pääministerin laittomasta valtion varojen luovuttamisesta eräälle vararikkoiselle pankille (25 milj. kr.) ja on työttömäin edustajan lausunto hänestä työväen antama ja joukkojen hyväksymä arviointi.

"Yhteiskunta-apu"

Skadinaviassa nimittävät fascistit itseään "yhteiskunta-avuksi" — ja ovatkin kapitalistisen yhteiskunnan viimeinen apu. Lisäksi on esim. Norjassa "Yhteiskunnan turva" niminen järjestö. Keväällä 1923 rummuttivat ne kommunistien valmistaman kapinaa ja koonneen Kristianian — nyt Osloksi nimitetyn pääkaupungin — Kansantaloon 10,000 kivääriä. Tuosta huhusta oli ainakin se hyöty, että fascistijärjestöt eivät uskaltaneet lähteä tavalliselle pääsiäisretkeileen tuntu-reille. —

Lakko- ja sulkutilanne 1924 antoi taas fascisteille aihetta vahvistaa järjestöjään. Rikkurien kurittamisesta tekosyyntä ottaen olivat ne jo valmiina ja kansalaissota Norjassa hiuskarvan varassa. Kommunisteja vastaan nostettiin valtiopetosjuttu ja syytettiin "yhteistyöstä vieraan vallan kanssa". Äsken nostivat huhun, kuinka Moskovassa oli perustettu kansainvälinen lakkorahasto laitto-main lakkojen tukemiseksi Skandinaviassa.

Nyt taas kohuavat muka suurista aseitten tuonnista Norjan kommunisteille. Niin valmistavat kansalaissotaa.

"Puhdasta tappiota"

Suomessa oli maatalouden puhdas tuotto ennen sotaa yli 600 mk. hehtaaria kohti. Tilivuonna 1921—1922 oli se 658 mk. Seuraavana vuonna 398 ja sitä seuraavana 189 mk. Velkojen korkoja ei laskettu kustannuksiin. Siis alennus yli 70 pros. Varsinkin tuntui alennus pientiloilla ja erikoisesti viime vuosina niin suurella touhulla luoduilla asutus-tiloilla, s.o. niillä joita on annettu tilattomille, joilla ei ole kaluja, ei rakennuksia eikä pääomaa.

Pientilojen puhdas tuotto oli 1921—1922 keskimäärin 765 mk. viljeltyä hehtaaria kohti, mutta aieni kahdessa vuodessa 90 m:kaan. Pohjanmaalla toi puhdasta tappiota 270 mk. — Huomattava on, että tämä koskee kirjanpitoiloja, joilla on yleensä parempi viljely kuin muilla. Varsinaiset talonpojat ovatkin tämän johdosta joutuneet kurjuuteen. Kato ja lumettomuus, joka esti talonpoikia ansaitsemasta edes palkkatöillä tekivät aseman ihan toivottomaksi. Ulosottomies onkin ollut ahkera vieras Suomen talonpoikain kotona.

Yhtä keinoa havittelevat nyt Suomen herrat. Ja odottavat siltä jotain suuret joukot talonpoikiakin. Se on ulkomaan laina, joka onkin päätetty ottaa: 800 milj. mk. Mutta kaikki myöntävät, että pientalollinen ei jaksa kantaa velkataakkana Mammonan ruhtinaiden orjana. Suomen maanviljelyksen korko pääomalle laskettiin ennen sotaa 4 pros. Nyt on se 2 ja puoli ja Pohjanmaalla 4 pros. tappiota. Herrat taipuvat nyt siihen, että valtion on lainattava ulkomailta korkealla korolla ja annettava sitten talonpojille alemmalla korolla. Tämä merkitsisi sitä, että ottaa

toisesta taskusta ja panee toiseen. Yhtä keinoa eivät uskalla mainita: sitä että talonpoikain tilat vapautettaisiin veroista ja velkain koroista niin että talonpojat saisivat edes hengähtää ja alkaa tehdä työtä pelkäämättä vasaramarkkinoita. Sitä eivät tietenkään ehdota, sillä sehän merkitsisi kapitalistien kiskurivoittojen vähenemistä. Sellaista ihmettä ei tee muu kuin vallankumous. Ja se on Suomenkin talonpojalla edessään, sillä hänellä ei ole muuta pelastusta.

"Kommunistis-talonpoikainen"

Suomessa pidettiin maaliskuulla manttaalikuntain edustajakokous. Sen aloitteen olivat ottaneet eräät talonpojat ja oli sen tarkoituksena tuoda julki talonpoikain tyytymättömyyttä. Mutta herrat mobilisoivat omat "talonpoikansa", s.o. teatteritalonpoikansa, ja syöttivät kokoukselle muutaman päivän esitelmiä, niin etteivät talonpojat saaneet edes tuoda julki käsitteisiään. "Koiton" talolla pitivät sitten kokouksen eräät pientalonpoikaiset edustajat, jossa keskusteltiin asioistaan. Maalaisliiton lehdet purkavat kiukkuaan tämän kokouksen johdosta. "Maakansa" mainitsee siinä olleen hommamiekinä Merosen, joka on julaissut jonkun talonpoikain ajatuksia tulkitsevan kirjan, sekä Matti Läheniemen. Lehti lisää, että sen tiedossa on "muitakin nimiä, jopa sellaisiakin, joitten meillä ei olisi ollut syytä edellyttää olevan tämän kommunistitalonpoikaisen homman takana..."

Tästä lyhyestä otteesta me voimme arvata, että jotain on nyt Suomen talonpoikain asioissa vinossa, kun esiintyvää tyytymättömyyttä ruveta soimaamaan ihan "kommunistiseksi". Nähtävästi ovat eräät talonpojat ja työmiehet alkaneet etsiä toisiaan, ja se pelottaa herroja ja herrojen kätyreitä.

Lenin-kirjallisuutta

— **Naisen vapauttamisesta**, kirjoittanut. Suomentanut Lyyli Latukka. Kirja sisältää toveri Leninin kirjoituksia, joista käy selville naisen sironnalainen asema kapitalisissa maissa, ja toisaalta hehkuu tov. Leninin rajaton rakkaus sorretuita kohtaan, hänen tulinen haluansa poistaa kaikki esteet naisten taloudellisen ja yhteiskunnallisen vapautumisen tieltä. Kirjoitukset ovat lyhyitä, mutta sitä nasevampia — aivan kuin naulan kantaan osuneita. Ne koskettelevat naisen asemaa maataloudessa, prostitutsionia, kysymystä avioerosta, kansalaissofata imperialismia vastaan. Kirjaan on otettu ote Leninin kirjoituksesta "Suuri aloite", kirjoitelma "Neuvostovalta ja naisen asema", "Kansainvälinen naisten päivä", "Lokakuun vallankumouksen neljäs vuosipäivä" sekä "Taistelevan materialismin merkityksestä". Kaikki kirjoitukset ovat selviä, vaiasevia ja salaman tavoin kulloinkin kyseessä olevaan asiaan iskeviä. Toiselta puolen kirjoituksissa osoitetaan kuinka Neuvostovalta on yndellä iskulla kumonnut vanhat lait, poistanut esteet naisen vapautumisen tieltä, ja osoitetaan tie, jota kulkien päästään naisen lopulliseen vapautumiseen. Kysymys on vain siitä, osaammeko sitä tietä kulkea ja onko riittävästi sisua puskea eteenpäin. Työväenluokan naiset, ottakaa tämä kirja käsiinne ja

alkää siitä hellittääkö ennen kuin sen jokainen ajatus on iskenyt kiinni aivoihimme. Se on verraton opas, kuten kaikki tov. Leninin kirjat ja kirjoitukset. Kirja sisältää 32 sivua ja maksaa 25 kopeekkaa. A. J.

Jumalat ja jumalien palvelus. Kirjoittanut Santeri Mäkelä. Kirja sisältää tekstiä 51 sivua ja maksaa 45 kopeekkaa. Kirjassa selostetaan 1) jumalan palvelusta yleensä ja sen todellista sisältöä; 2) jumalain syntyä ja kehitystä; 3) juutalaisten uskontoa; 4) kristinoppia; 5) alkuristillisyyden syntyä ja olemusta; 6) Kristuksen olemassaoloa; 7) Kristuksen ihmetöitä; 8) mitä papit opettavat maailman vapahduksesta; 9) kuka tulee pelastetuksi; 10) maailman vapahtajista; 11) valtiokirkkoa, kristinopin rappeutumista ja alhaisen kansan peijausta; 12) kirkkoa ja valtankumousta. Kirja on kirjoitettu helposti ymmärrettävällä, lennokkaalla tyyllillä. Se on mielenkiintoinen kuvaus uskonnon kehityksestä ja antaa lukijalle käsityksen niistä syistä, jotka ovat kannustaneet uskontojen muodostamista sekä niiden edelleen kehittämistä.

Sitä on suositeltava sekä uskonnosta vapautuneitten että uskovaisten luettavaksi, sillä se selventää käsityksiä uskonnon olemuksesta. K. M. E.

Редакционная Коллегия: Юрье Сирола,
Лаури Летонмяки, В. Оянен, К. М. Эвя.